

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

**Základní škola a mateřská škola Barrandov,
Praha 5 – Hlubočepy, Chaplinovo nám. 1/615**

PROJEKT 3D

„Dobrovolně s důvtipem k dovednostem“

Adresa školy: Základní škola a mateřská škola Barrandov, Praha 5 – Hlubočepy, Chaplinovo nám. 1/615, 152 00 Praha 5

Ředitel školy: Mgr. Jana Fričová

Kontakt: reditel@zsbarr.cz

Zástupce ředitele: Mgr. Jiřina Brzobohatá, Mgr. Naďa Mikulášová

Koordinátor pro 1. stupeň: Mgr. Jiřina Brzobohatá

Kontakt: 251 816 725

Koordinátor pro 2. stupeň: Mgr. Naďa Mikulášová

Kontakt: 251 819 071

Zřizovatel školy: Městská část Praha 5, nám. 14. října 4, 150 22 Praha 5

IČO: 65 993 527

RED-IZO: 600 038 475

Platnost dokumentu od 1. září 2012 do 31. srpna 2013

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

Program vytvořil kolektiv učitelů ZŠ Barrandov, Chaplinovo nám. 1/615
ve školním roce 2005/2006 podle
**Rámcového vzdělávacího programu
pro základní vzdělávání**

Vydání upraveno 30. 8. 2012

Obsah:

1.	Charakteristika školy	4
1.1	Úplnost a velikost školy	4
1.2	Vybavení školy	4
1.3	Pedagogický sbor	4
1.4	Charakteristika žáků	5
1.5	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce.....	5
1.6	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	5
2.	Charakteristika školního vzdělávacího programu	6
2.1	Zaměření školy	6
2.2	Výchovné a vzdělávací strategie	6
2.3	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	7
2.4	Vzdělávání žáků s mentálním postižením	7
2.5	Vzdělávání žáků mimořádně nadaných.....	7
2.6	Začlenění průřezových témat	8
2.6.1	Osobnostní a sociální výchova (OSV)	8
2.6.2	Výchova demokratického občana (VDO)	10
2.6.3	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)	11
2.6.4	Multikulturní výchova (MuV).....	12
2.6.5	Environmentální výchova	13
2.6.6	Mediální výchova	14
2.7	Klíčové kompetence	15
2.7.1	Kompetence k učení	15
2.7.2	Kompetence k řešení problémů	17
2.7.3	Kompetence komunikativní	18
2.7.4	Kompetence sociální a personální	19
2.7.5	Kompetence občanské	20
2.7.6	Kompetence pracovní	21
3.	Učební plán	23
3.1	Komentář ke školnímu učebnímu plánu	25
3.2	Volitelné předměty	25
4.	Učební osnovy	27
4.1	Český jazyk a literatura	27
4.2	Anglický jazyk	29
4.3	Další cizí jazyk – Ruský jazyk	31
4.4	Další cizí jazyk – Německý jazyk	32
4.5	Matematika	34
4.6	Informatika	36
4.7	Prvouka.....	38
4.8	Přírodověda	40
4.9	Vlastivěda.....	42
4.10	Dějepis.....	44
4.11	Výchova k občanství	45
4.12	Fyzika	46
4.13	Chemie	47
4.14	Přírodopis	49
4.15	Zeměpis	50
4.16	Hudební výchova.....	52
4.17	Výtvarná výchova	54
4.18	Výchova ke zdraví.....	57

4.19	Tělesná výchova	58
4.20	Člověk a svět práce	60
4.21	Praktické činnosti	62
4.22	Svět práce – Volba povolání	64
4.23	Svět práce – Základy ekonomie	66
4.24	Volitelný předmět – Seminář z informatiky	67
4.25	Volitelný předmět – Technika administrativy	67
4.26	Volitelný předmět – Seminář z dějepisu	68
4.27	Volitelný předmět – Přírodovědná praktika	68
4.28	Volitelný předmět – Seminář z výtvarné výchovy	69
4.29	Volitelný předmět - Sportovní hry	70
4.30	Volitelný předmět – Seminář z českého jazyka	72
4.31	Volitelný předmět – Seminář z matematiky	72
5.	Hodnocení žáků	73
5.1	Pravidla pro hodnocení a klasifikaci žáků	73
5.2	Kriteria pro hodnocení a klasifikaci žáků	74
5.2.1	Hodnocení na prvním stupni	74
5.2.2	Hodnocení na druhém stupni	74
5.2.3	Výstupní hodnocení	74
5.2.4	Celkové hodnocení	74
5.2.5	Hodnocení práce v zájmových útvarech	75
5.3	Klasifikace v předmětech s převahou naukového zaměření	75
5.4	Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného a praktického zaměření	77
5.5	Dodatečná zkouška	78
5.6	Opravná zkouška	78
5.7	Komisionální přezkoušení	78
5.8	Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR	79
5.9	Hodnocení chování	79
5.10	Postihování chování žáka mimo školu	80
5.11	Autoevaluace žáků	80
5.12	Hodnocení žáků se specifickými vývojovými poruchami učení a chování	81
6.	Autoevaluace školy	83
	Seznam příloh:	84
	Příloha 1: Školní vzdělávací program pro přípravný ročník	84
	Příloha 2: Vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením	84
	Příloha 3: Školní vzdělávací program mateřské školy	84
	Příloha 4: Učební osnovy jednotlivých předmětů	84

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1.1 ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY

Základní škola a mateřská škola Barrandov se nachází na sídlišti Barrandov v Praze 5 v bezprostřední blízkosti Prokopského údolí. Součástí školy jsou mateřská škola a školní družina. Kapacita školy je 1 370 žáků. V současnosti škola vzdělává přibližně 700 žáků od přípravné třídy do 9. ročníku. Průměrná naplněnost tříd je 23 žáků.

Základní škola a mateřská škola Barrandov je školou s výukou jazyků od přípravné třídy, od 6. třídy nabízí dětem výběr volitelných předmětů – **jazyky, přírodní vědy, sportovní aktivity, informatika, semináře z dějepisu, matematiky, českého jazyka, výtvarné výchovy a jiné**. Škola pečuje rovněž o integrované žáky na 1. i 2. stupni. K úspěchům patří časté umístění žáků na čelních místech v různých soutěžích.

1.2 VYBAVENÍ ŠKOLY

Škola má 5 pavilonů: pavilon 1. stupně s **18** třídami, pavilon 2. stupně se **11** třídami, pavilon pro výuku výtvarné výchovy s keramickou dílnou, pracovních činností a rodinné výchovy, pavilon pro tělesnou výchovu a pavilon školní jídelny s kuchyní a s oddělením přípravného ročníku se zázemím. Mateřská škola je umístěna na odloučeném pracovišti v Renoirově ulici. V roce 2005 bylo před hlavním vstupem opraveno schodiště a zároveň vytvořen bezbariérový přístup k pavilonu tělesné výchovy. Učebny jsou světlé, čisté, vybavené novým nábytkem. Na 1. stupni mohou žáci využívat 3 jazykové učebny (jednu s 6 PC zapojených do sítě), učebnu hudební výchovy, výtvarné výchovy a odbornou učebnu přírodopisu. Výuka žáků 2. stupně probíhá dále ve třech jazykových učebnách, odborných pracovnách fyziky a chemie, přírodopisu, zeměpisu a dějepisu. Vzdělání v oblasti informačních a komunikačních technologií probíhá ve 3 odborných učebnách připojených na internet. V roce 2006 byla dobudovaná knihovna se studovnou.

Tělesná výchova a mimoškolní pohybové aktivity jsou realizovány ve 3 tělocvičnách a na školním hřišti. Součástí sportovního areálu jsou 2 hřiště s umělým povrchem, hřiště na volejbal, plážový volejbal a dopravní hřiště. Areál je v odpoledních hodinách využíván pro veřejnost.

1.3 PEDAGOGICKÝ SBOR

Pedagogický sbor je stabilizovaný, složený ze zkušených pedagogů. Ve škole pracuje školní psycholog, výchovný poradce, speciální pedagogové, metodik prevence sociálně patologických jevů, 6 asistentů pedagoga a vyučující pro ekologickou výchovu. Většina učitelů ovládá alespoň jeden cizí jazyk. Všem pedagogům je umožněno dále se vzdělávat. 75% pedagogického sboru absolvovalo kurzy: týmové spolupráce, kritického myšlení, hodnocení a sebehodnocení. Všichni učitelé jsou proškoleni v problematice ochrany při mimořádných událostech, téměř všichni pedagogové se zúčastnili školení v oblasti ICT 1. a 2. stupně a získali počítačovou gramotnost na vyšší úrovni.

1.4 CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ

Každoročně je zapsáno do prvních tříd na 100 žáků a 30 dětí do přípravné třídy. Všem žákům je poskytováno kvalitní všeobecné vzdělání. Žákům se věnují učitelé školy a v případě potřeby potom i asistenti pedagoga. Při výuce žáků se zdravotním postižením pomáhají asistenti pedagoga, kteří úzce spolupracují s výchovným poradcem pro I. stupeň a se školním psychologem. Pozornost je věnovaná integraci žáků se specifickými poruchami učení a tělesně postižených. Žáci plně integrování navštěvují hodiny nápravy a podle potřeby pracují podle integrovaných plánů. S integrací žáků se specifickými poruchami učení a se zdravotním postižením má škola mnohaleté zkušenosti. Ve výuce cizích jazyků, při tvoření skupin, je přihlíženo na znalosti žáků. Podle úrovně jsou žáci zařazeni do skupiny pro školní rok, skupiny mohou být v průběhu školního roku měněny. Většina žáků jsou děti z barrandovského sídliště a blízkého okolí. Ve škole se vzdělávají i děti cizích státních příslušníků.

1.5 DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech – Den Země, Den vody, Pořádáme také kulturně vzdělávací pobyty v zahraničí, ozdravné výjezdy do škol v přírodě, lyžařské kurzy atd. Třídní kolektivy absolvují řadu exkurzí, divadelních a filmových představení, přednášek.

V rámci ekologické výchovy škola spolupracuje s nadací „ TEREZA “.

Škola si jako hlavní cíle stanovila:

- zajistit všem žákům stejné vzdělávací podmínky
- plná integrace žáků se zdravotním postižením, tělesným postižením a s poruchami učení
- postupně podle materiálních podmínek upravit školní vzdělávací program tak, aby na 1. stupni byla preferována oblast estetická s využitím pedagogů s tímto zaměřením a s využitím keramické dílny
- vzhledem k úrovni žáků, kteří pokračují na II. stupni upravit program tak, aby byl více zaměřen ba tělesnou výchovu a po rekonstrukci sportovního areálu byly maximálně využity tyto prostory
- zkvalitnit výuku cizích jazyků s prognózou aprobovaných pedagogů
- zajistit u všech žáků školy počítačovou gramotnost
- v souladu se šk. vzdělávacím programem pořádat i nadále jazykové a jiné studijní pobyty pro děti v zahraničí
- podporovat projektové dny – rozvíjet sebevědomí žáků, samostatné myšlení, komunikaci a zodpovědnost

1.6 SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

Spolupráce s rodiči žáků je na velmi dobré úrovni a neustále se rozvíjí. Jsme školou otevřenou, rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době konzultačních schůzek a třídních schůzek, ve dnech otevřených dveří a v době akcí pro veřejnost – Vánoční koncert a výstavy, Velikonoční výstava a dílny. O činnosti školy jsou rodiče informováni prostřednictvím webových stránek.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

2.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Hlavními prioritami školy se stala výuka jazyků a informatiky. Po několik let již tvoříme odpovídající zázemí pro tyto aktivity. Podařilo se nám sestavit dobrý tým pedagogů i odpovídající hmotné vybavení pro výuku (viz bod Charakteristika školy).

Do budoucna škola dále plánuje preferovat u žáků I. stupně oblast estetickou se zaměřením na výtvarnou výchovu, u žáků II. stupně oblast tělesné výchovy a sportu s možností rozšířením hodin těl. výchovy a v rámci volitelného předmětu sportovní hry.

Vzdělávací program svým pojetím a způsobem zpracování počítá s tím, že si škola vytváří jeho podobu podle svých vlastních záměrů a podmínek a vychází přitom jak z názorů a přání rodičů, tak z možností, potřeb a zájmů žáků. Navazuje na vzdělávací plán mateřské školy, která je součástí základní školy.

2.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Školní vzdělávací program usiluje o to, aby žáci v průběhu školní docházky získali kvalitní základy **moderního všeobecného vzdělání**. Odpovídá na otázku, co by měli žáci poznat z hlavních oblastí lidské kultury a jakými dovednostmi by měli být vybaveni, aby mohli dále pokračovat ve svém vzdělávání.

Chceme vychovat žáka, který je schopen samostatně myslet, svobodně se rozhodovat, projevovat se jako demokratický občan.

Školní vzdělávací program chápe **obsah základního vzdělání** jako prostředek rozvoje osobnosti žáka, jeho orientace v kulturních hodnotách i pochopení společenských a technických přeměn současnosti. Zahrnuje v přiměřené rovnováze poznatky a činnosti vztahující se ke všem vzdělávacím oblastem.

Program zdůrazňuje pevné osvojení poznatků ve spojení s dovednostmi a se schopností aplikovat je při řešení úkolů i běžných životních situací. Jde o **způsobnosti (kompetence)**, které si žák trvale osvojí a je připraven uplatňovat je v dalším vzdělávání i v životě mimo školu. Program sleduje vytváření **elementárních a specifických dovedností a kompetencí**, spjatých bezprostředně s obsahem jednotlivých oblastí a oborů, i rozvíjení **průřezových témat**, propojujících navzájem více vzdělávacích oblastí a oborů a tvořících základ celkové vzdělanosti žáků. Důraz na kompetence se promítá do zpracování osnov jednotlivých předmětů a do přístupu k hodnocení žáků.

Školní vzdělávací program směřuje k tomu, aby si žáci osvojili **hlavní zásady a normy lidského jednání** a aby získali nejdůležitější dovednosti a návyky zdravého způsobu života. Program považuje za důležité naučit žáky správně posuzovat jevy a situace, s nimiž se setkávají, odpovědně se rozhodovat a jednat.

Klade důraz na **činnostní pojetí vyučování**, v němž mají žáci dostatek příležitostí aktivně se podílet na vlastním vzdělávání, samostatně se projevovat, získávat nové vědomosti vlastní činností, řešit úkoly i situace ze života mimo školu. Se zřetelem k těmto záměrům podporuje program uplatňování postupů a forem práce, které umožňují žákům využívat maximálně vlastních zkušeností, provádět jednoduché demonstrace a pokusy, diskutovat, argumentovat, vyvozovat závěry.

Orientace na osobnost žáků vyžaduje také zřetel k jejich individuálním předpokladům a možnostem, zájmům a zaměření. V souladu s tím vytváří vzdělávací program prostor jak pro využívání **různých vzdělávacích postupů a způsobů**, tak i pro uplatňování **diferencované výuky** (pružnost učebního plánu, otevřenost učebních osnov, volitelné předměty).

Vzdělávací cíle programu se promítají do všech předmětů učebního plánu základní školy a jsou dále dotvářeny podle daných podmínek práce učitele a ve vztahu k různým skupinám žáků i k jednotlivcům.

2.3 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá formou individuální integrace do běžných tříd a prací v odděleních nebo studijních skupinách s upravenými vzdělávacími programy. Vzdělávání dětí v přípravných třídách probíhá podle ŠVP předškolního vzdělávání.

V souladu se zabezpečením podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jsou uplatňována podpurná opatření a podle zdravotního postižení nebo zdravotního znevýhodnění zařazujeme předměty speciální pedagogické péče. Tato odborná speciální pedagogická péče probíhá s využitím maximální týdenní časové dotace a s principy individualizace a diferenciací vzdělání.

Pro individuálně integrovaného žáka se stanoví individuální plán (IVP) na základě žádosti zákonného zástupce žáka a vyšetření v pedagogicko–psychologické poradně (PPP). V IVP je stanoven obsah, rozsah, průběh a způsob speciálně pedagogické nebo psychologické péče žákovi včetně zdůvodnění, údaje o cílech vzdělávání, seznam kompenzačních, rehabilitačních a učebních pomůcek.

V případě potřeby a v souladu s právními předpisy je umožněno i působení asistenta pedagoga. Ve škole působí vyškolení pedagogové, kteří s těmito žáky pracují a spolupracují i s ostatními pedagogy ve škole.

Škola také spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou Prahy 5. Školní psycholog a odborní pracovníci školního poradenského pracoviště nabízejí spolupráci rodičům a s jejich souhlasem i pomoc žákům při vzdělávání, učitelům při diagnostikování, způsobu hodnocení a tvorbě IVP.

2.4 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

Zpracováno v příloze 2

2.5 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v předmětech, pro které žák vykazuje zájem a nadání. Jsou jim zadávány náročnější úkoly, vyučující je pověřuje vedením a řízením skupin při skupinovém vyučování, individuálně pracují s naučnou literaturou. Od učitelů vyžaduje vzdělávání těchto žáků náročnější diferencovanou přípravu.

Tito žáci jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, zapojují se do školních, obvodních i krajských soutěží vědomostních i sportovních, jsou připravováni pro olympiády v jednotlivých předmětech. Na základě zájmu jsou zařazováni do výběrových seminářů v rámci volitelných předmětů a kroužků, které působí při škole.

2.6 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

2.6.1 Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Osobnostní a sociální výchova (OSV)									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu (TO)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Rozvoj schopností a poznávání TO 1		PRO Doprava	Int / Č a JS			Int / Čj, Nj, Z, Př, Sp	Int / Z, Rj, Nj, Př, Sp	Int / Rj, Nj, Př, Vv, Vkz, Vko	Int / Čj, Rj, Nj, Př, Vko
Sebepoznání a sebezpojetí TO 2				Int / Č a JS		Int / Čj, Nj, Z, Vv, Vkz, Tv	Int / Nj, Aj, Tv	Int / Ch, Aj, Vko, Vkz, Tv	Int / Nj, Vkz, Vv, Tv
Seberegulace a sebeorganizace TO 3						Int / Vkz, Sp	Int / Sp	Int / Nj, Vko, Vkz	Int / Čj, Nj, Vkz
Psychohygiena TO 4						Int / Čj, Nj, Tv	Int / Nj, Tv	Int / Nj, Vko, Tv	Int / Nj, Tv
Kreativita TO 5				Hv	Int / Vv,Hv, Č a SP	Int/Z,D,Vv, Vkz, Sp	Int/Rj, Z, Vv, Sp	Int / Čj, Rj, Vko, Vv	Int/Rj,Nj, Vv Vko,Vkz

Osobnostní a sociální výchova (OSV)									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu (TO)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Poznávání lidí TO 6	PRO Z pohádky do pohádky	Int / Č a JS				Int/Čj,Nj, Aj,Z,Tv,Hv	Int/Nj,Z,Tv Vko, Hv	Int/Aj,Tv, Hv	Int/ Aj,Tv,Hv
Mezilidské vztahy TO 7	Hv	Hv	Int / Č a JS Hv	Hv	Hv	Int/Nj,Aj, Tv,Vkz,Sp Hv	Int/Nj,Tv, SP, Hv	Int/ Čj, Nj, Aj,Vko,Tv Hv	Int/Nj,Aj, Vko,Vkz, Tv
Komunikace TO 8				Int / ČJ a L		Int/Č,N,Z, Vko,Vkz, Vv, Inf	Int / Čj, Rj, Vko	Int / Rj, Nj, Vko	Int/Rj,Nj,Př Vko,Vkz, Vv
Kooperace a kompetice TO 9					Int / Tv, ČJ a L Č a JS	Int/Čj,Nj,Z, Inf, Vv, Sp	Int/Čj,Rj,Nj Vv,Sp	Int / Rj, Nj, Vv	Int/Ch,Rj, Nj,Aj,Vkz, Vv
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti TO 10		PRO Doprava PRV				Int / Nj, Inf	Int / Nj	Int / Ch, Nj, Vkz, Vv	Int / Ch, Nj, Vkz
Hodnoty, postoje a praktická etika TO 11					Int / ČJ a L,ČaJS	Int / Nj, Vkz, Tv	Int / Nj, Tv	Int / Ch, Čj, Nj, Vkz, Tv	Int / Ch, Čj, Nj, Vkz, Vv, Tv

2.6.2 Výchova demokratického občana (VDO)

Výchova demokratického občana (VDO)									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu (TO)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola TO 1				Int / Č a JS		Int / Z, Nj, Vkz, Tv	Int / Nj, Tv	Int / Nj, Vkz, Tv	Int / Čj, Nj, Tv
Občan, občanská společnost a stát TO 2				Hv	Int / ČJ a L Hv	Int / Z, Aj, Hv	Int / Z, Hv	Int / Čj, D, Vko, Hv	Int / Čj, D, Aj, Ch, Vko, Vkz, Hv
Formy participace občanů v politickém životě TO 3								Int / Z, Vko	Int / Čj, Aj
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování TO 4					Int / ČJ a L Č a JS	Int / Nj, Vv, Tv	Int / Aj, Nj, Tv	Int / Nj, Vko, Tv	Int / D, Aj, Nj, Z, Vko, Tv

Projekt 2. st.: 9. roč. Holocaust (Lidská práva) → v rámci D, Vko, Čj, Vv (exkurze Terezín, Lidice)

2.6.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)									
Název tematického okruhu (TO)	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá TO 1					Int / Č a JS	Int / Čj, Z, Aj, Vko, Tv	Int / Čj, Rj, Z, Vko, Hv, Tv, Inf	Int / Ch, Rj, Nj, Aj, Z, Vkz, Hv, Tv	Int / Ch, Čj, Aj, Nj, Rj, Př, Tv
Objevujeme Evropu a svět TO 2					PRO Evropa	Int / Z	Int / Z, Aj, Rj, Vko, Inf	Int / Z, Nj, Rj	Int / Z, Př, Čj, Rj, Nj, Vko
Jsme Evropané TO 3			Hv	Hv	Hv	Int / D, Aj, Vv, Hv	Int / Z, D	Int / Z, D, Vv	Int / D, Aj, Vv, Vko, Hv

Projekty 2. st. :

6. ročník Praha → v rámci D, Čj, Vko, Vv, Z, Inf (Procházky Prahou)

7. ročník Kulturní dědictví → v rámci D, Vko, Vv, Z, Inf (Knižní veletrh, poznávací zájezdy)

2.6.4 Multikulturní výchova (MuV)

Multikulturní výchova (MuV)									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu (TO)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní diferenciacie TO 1					Int / ČJ a L	Int / Z, Tv, Vv, Hv	Int / Čj, D, Z, Tv, Vv, Hv	Int / Tv, Vv, Hv	Int / Tv, Vv, Hv
Lidské vztahy TO 2	Hv	Hv	Int / Č a JS Hv	Hv	Hv	Int / Z, Aj, Vkz, Tv, Vv, Hv	Int / Z, Vko, Tv, Vv, Hv	Int / VkZ, Tv, Vv, Hv	Int / Aj, Vkz, Vko, Tv, Vv, Hv
Etnický původ TO 3						Int / Z, Vko	Int / Z, Vko	Int / Z, Hv	Int / D, Aj, Vkz
Multikulturalita TO 4			Hv	Hv	Hv	Int / Z	Int / Čj, Rj, Nj, Aj, Z, Vko	Int / Rj, Vkz	Int / Z, Rj
Princip sociálního smíru a jistoty TO 5				Int / ČJ a L Č a JS Lidská práva			Int / Čj, Z	Int / Z	Int / Vko

2.6.5 Environmentální výchova

Environmentální výchova (EV)									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu (TO)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy TO 1	Int / Č a JS		PRO Les			Int / Z, Př, Vv, Sp	Int / Př, Aj, Sp	Int / Ch, Př	
Základní podmínky života TO 2					Int / Č a JS	Int / Z, Př, Sp	Int / Př, Z, Sp	Int / Fy, Ch, Vkz	Int / Fy, Př, Z
Lidské aktivity a problémy životního prostředí TO 3					Int / Č a JS	Int / Fy, Z, Aj, Sp	Int / Fy, Z, Př, Vko, Vv, Sp	Int / Fy, Ch, D, Nj, Aj, Vv	Int / Fy, Ch, Nj, Aj, Př, Z
Vztah člověka k prostředí TO 4	Int / Č a JS	Int / Č a JS	Hv	PRO Naše vlast, obec	Int / Č a JS Hv	Int / Z, Vkz, Tv, Sp, Hv	Int / Z, Tv, SP, Hv	Int / Ch, Z, Př, Tv, Hv	Int / Fy, Ch, Z, Př, Vkz, Hv, Tv

Projekt 2.st. : 8. roč. Životní prostředí → v rámci Př, Ch, F, Hv, Vv (exkurze Pražská vodárna)

2.6.6 Mediální výchova

Mediální výchova (MeV)									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu (TO)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení TO 1					Int / ČJ a L	Int / Čj, Z, D, Vko, Vv	Int / Čj, D, Z, Vko, Vv	Int / D, Př, Z, Ch, Vko, Vkz	Int / D, Nj, Př, Z, Ch, Vko, Vkz
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality TO 2						Int / Čj		Int / Čj, Př, Vkz	Int / Př, Z
Stavba mediálních sdělení TO 3									Int / Čj
Vnímání autora mediálních sdělení TO 4						Int / Nj, Vko	Int / Vko	Int / Čj, Vko	Int / Čj, Vko
Fungování a vliv médií ve společnosti TO 5				Hv	Hv	Int / Vv, Hv	Int / Hv	Int / Z, Vv, Hv	Int / Nj, Hv
Tvorba mediálního sdělení TO 6				Hv	Int / ČJ a L I a KT Hv	Int / Aj	Int / Inf	Int / Čj, Hv	Int / Aj, Z, Př, Hv
Práce v realizačním týmu TO 7					Int / I a KT Č a JS Hv	Int / Inf, Tv	Int / Aj, Inf, Tv	Int / Čj, Tv	Int / Čj, Aj, Z, Vv, Tv

2.7 KLÍČOVÉ KOMPETENCE

2.7.1 Kompetence k učení

Žák:	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy Učitel:	Hlavní realizační formy a metody
vybírání a využívání pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánování, organizování a řízení vlastní učení, projevu ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení	<ul style="list-style-type: none"> • vede žáky k plánování úkolů a postupů • nabízí širokou škálu forem a metod pro seberealizaci každého žáka • se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky 	<ul style="list-style-type: none"> • samostatná práce • týmová práce • párová práce • myšlenková mapa • komunitní kruh
vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě	<ul style="list-style-type: none"> • zadává úkoly, při nichž žáci kombinují informace z různých zdrojů, ověřují si správnost svého tvrzení • vede žáky k systematické domácí přípravě • studijní materiály a zdroje jsou ve výuce žákům dostupné 	<ul style="list-style-type: none"> • domácí příprava • skupinová práce • práce s informacemi (knihy, časopisy, encyklopedie) • referáty
operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy	<ul style="list-style-type: none"> • se zajímá o názory, náměty a zkušenosti žáků • seznamuje žáky s obecně užívanými termíny a symboly a průběžně je používají • ukazuje žákům, jak mají formulovat hypotézy, ověřovat jejich pravdivost 	<ul style="list-style-type: none"> • frontální výuka • činnostní učení • individuální práce • integrovaná výuka
samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti	<ul style="list-style-type: none"> • zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami • klade otevřené otázky • umožňuje pracovat s materiály a zdroji, v nichž si mohou ověřit správnost svého řešení 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorování • pokus, experiment • problémové úlohy
poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a	<ul style="list-style-type: none"> • umožňuje žákům spoluutvářet kritéria hodnocení • vede žáky k objektivnímu sebehodnocení • umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce • pracuje s chybou žáka jako s příležitostí • vytváří příležitost pro vzájemnou komunikaci žáků • rozlišuje procesy učení a hodnocení 	<ul style="list-style-type: none"> • sebehodnocení • hodnocení • diskusní kruh • prezentace

diskutuje o nich		
------------------	--	--

2.7.2 Kompetence k řešení problémů

Žák:	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy Učitel:	Hlavní realizační formy a metody
<ul style="list-style-type: none"> vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností 	<ul style="list-style-type: none"> zadáva úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů sleduje úspěšnost jednotlivých žáků, oceňuje jejich pokrok se zajímá o názory, náměty žáků 	<ul style="list-style-type: none"> skupinová práce týmová práce
<ul style="list-style-type: none"> vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému 	<ul style="list-style-type: none"> umožňuje vyhledávání informací, které vedou k řešení daného úkolu vnímá i aktivně zjišťuje vzdělávací potřeby jednotlivých žáků 	<ul style="list-style-type: none"> práce s počítačem problémové vyučování práce s informacemi myšlenkové mapy
<ul style="list-style-type: none"> samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy 	<ul style="list-style-type: none"> zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům 	<ul style="list-style-type: none"> samostatná práce brainstorming
<ul style="list-style-type: none"> ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů 	<ul style="list-style-type: none"> umožní žákovi pracovat s materiály a zdroji, v nichž si mohou ověřit správnost svého řešení ukazuje žákům, jak formulovat hypotézy a ověřovat jejich pravdivost 	<ul style="list-style-type: none"> pokusy pozorování společná kontrola vzájemná kontrola
<ul style="list-style-type: none"> kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí 	<ul style="list-style-type: none"> vytváří příležitost pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu pracuje s chybou žáka důsledně rozlišuje procesy učení a hodnocení umožňuje hledat různá řešení problémů, umožňuje obhajobu řešení 	<ul style="list-style-type: none"> sebehodnocení hodnocení referát práce ve dvojicích

2.7.3 Kompetence komunikativní

Žák:	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy Učitel:	Hlavní realizační formy a metody
<ul style="list-style-type: none"> formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu 	<ul style="list-style-type: none"> umožňuje žákům vyjádřit svůj názor podporuje výstižný, souvislý a kultivovaný projev učitel se zajímá o názory a náměty žáků 	<ul style="list-style-type: none"> komunitní kruh rozhovor dotazník referáty
<ul style="list-style-type: none"> naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje 	<ul style="list-style-type: none"> umožňuje prozkoumávání pohledů a názorů, které se liší od jejich vlastních zadáva úkoly, při kterých žáci spolupracují se zajímá o názory, náměty a zkušenosti žáků vytváří příležitost pro vzájemnou komunikaci 	<ul style="list-style-type: none"> diskuse beseda třídnické hodiny
<ul style="list-style-type: none"> rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění 	<ul style="list-style-type: none"> umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory nabízí žákům širokou škálu materiálů vede žáky k aktivnímu a tvořivému využívání informačních a komunikačních prostředků ve výuce reflektuje společenské i přírodní dění 	<ul style="list-style-type: none"> práce s textem, knihou, časopisy naučný text vyhledávání, třídění prezentace portfolio
<ul style="list-style-type: none"> využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem 	<p>vede žáky k správnému užití techniky, vybavení</p> <ul style="list-style-type: none"> zadáva úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů 	<ul style="list-style-type: none"> počítač audiovizuální technika
<ul style="list-style-type: none"> využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi 	<p>metodou kooperativního učení vede žáky ke spolupráci při vyučování</p> <ul style="list-style-type: none"> pěstuje komunikativní dovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> kooperativní učení scénky dramatizace

2.7.4 Kompetence sociální a personální

Žák :	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy Učitel:	Hlavní realizační formy a metody
<ul style="list-style-type: none"> účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce 	<ul style="list-style-type: none"> dává žákům příležitost vést vzájemnou komunikaci zadáva úlohy, při kterých žáci spolupracují vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech vytvoření třídních pravidel a jejich dodržování 	<ul style="list-style-type: none"> skupinová práce sociální hry tvorba pravidel komunitní kruh školní parlament
<ul style="list-style-type: none"> podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá 	<ul style="list-style-type: none"> se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky důsledně vyžaduje dodržování pravidel, oslovování jménem, požádání o pomoc, poděkování, zdraví umožní žákům vzájemně si sdělovat své pocity a názory 	<ul style="list-style-type: none"> školy v přírodě diskusní kruh pravidla třídy rozhovor anketa
<ul style="list-style-type: none"> přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají 	<ul style="list-style-type: none"> dává možnost klást otázky k věci vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních dává žákům prostor k vyjádření vlastního názoru podporuje diskusi 	<ul style="list-style-type: none"> párová práce prezentace projektu dramatizace diskuse
<ul style="list-style-type: none"> vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty 	<ul style="list-style-type: none"> projevuje vůči každému žákovi očekávání úspěchu sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce vybízí žáky k sebehodnocení individuální přístup 	<ul style="list-style-type: none"> sebehodnocení hodnocení výstava různé formy prezentace pochvaly, povzbuzení

2.7.5 Kompetence občanské

Žák	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy Učitel:	Hlavní realizační formy a metody
<ul style="list-style-type: none"> • respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí 	<p>nabízí žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností</p> <ul style="list-style-type: none"> • umožňuje žákům chápat pocity a názory druhých • respektuje druhé (jiná rasa, přesvědčení) • umožní žákům vzájemné sdělení pocitů a názorů • vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních 	<p>práce s dětskými právy dramatizace rozhovor školní výlet kooperace třídní samospráva vlastní příklad učitele</p>
<ul style="list-style-type: none"> • chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu 	<ul style="list-style-type: none"> • vede žáky k společnému utváření pravidel • důsledně vyžaduje dodržování pravidel • seznamuje žáky se základními společenskými pravidly • umožňuje žákům seznamovat se se svými právy a povinnostmi • vede žáky k zodpovědnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • společná tvorba třídních a školních pravidel, žákovský parlament • modelové situace • komunitní kruh • beseda
<ul style="list-style-type: none"> • rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • nabízí žákům řešení při neobvyklých situacích • zdůrazňuje správné chování v situacích ohrožujících život a zdraví • vede žáky k zodpovědnosti, schopnosti se rozhodovat • seznamuje žáky se zásadami první pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> • samostatná práce • praktické činnosti • úlohy na výběr • diskusní kruh • nácvik 1. pomoci • požární cvičení
<ul style="list-style-type: none"> • respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> • umožní žákům seznámit se s historií a tradicemi naší země, vede žáky k vlastenectví a úctě k dědictví naší země, k estetickému citění • respektuje ve výuce společenské dění • studijní materiály a pomůcky jsou dostupné • umožní žákům účast ve školních i mimoškolních projektech, kulturních a sportovních aktivitách 	<ul style="list-style-type: none"> • návštěva kulturních zařízení, památek • exkurze • kulturní pořady • soutěže • projekty • aktuality

Žák	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy Učitel:	Hlavní realizační formy a metody
<ul style="list-style-type: none"> • chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • klade důraz na environmentální výchovu a ekologické souvislosti • vede žáky k třídění odpadů, šetření energií • vede žáky k propojování problematiky člověka a životního prostředí • ve výuce respektuje přírodní dění • objasňuje, které postupy, používané ve společenské praxi, jsou v souladu s dosaženou úrovní poznání 	<ul style="list-style-type: none"> • ekologické projekty • třídění odpadů • vycházky • školy v přírodě • laboratorní práce • přírodovědná pozorování

2.7.6 Kompetence pracovní

Žák :	Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy Učitel:	Hlavní realizační formy a metody
<ul style="list-style-type: none"> • používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky 	<ul style="list-style-type: none"> • dbá na důsledné dodržování pravidel nezbytných pro bezpečnost při práci a správných pracovních návyků • umožňuje žákům pracovat s různými druhy materiálů • vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, techniky a vybavení • vyžaduje dokončování práce v dohodnutých termínech • motivuje žáky k vhodné volbě povolání 	<ul style="list-style-type: none"> • stanovení bezpečnostních pravidel • praktický výcvik • exkurze do pracovních procesů
<ul style="list-style-type: none"> • přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot 	<ul style="list-style-type: none"> • respektuje společenské i přírodní dění • společně se žáky formuluje cíl činnosti • učí, jak chránit své fyzické i duševní zdraví (ZÁSADY) • vede žáky k ochraně životního prostředí • motivuje žáky k odvádění kvalitní práce a k formulaci cílů 	<ul style="list-style-type: none"> • práce v odborných učebnách • vysvětlování (příklady) • šetření se zdroji • mimoškolní aktivity

<p>Žák :</p>	<p>Společné výchovné a vzdělávací strategie a postupy Učitel:</p>	<p>Hlavní realizační formy a metody</p>
<ul style="list-style-type: none"> • využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření 	<ul style="list-style-type: none"> • možnost výběru různých zájmových útvarů • umožňuje diferencované úlohy podle individuálních schopností • podporuje a rozvíjí individuální zájmy dítěte • profesní orientace, včasné rozpoznání předpokladů pro budoucí povolání • vede žáky k uplatnění teoretických poznatků v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • zájmové útvary • kroužky • kroužky ŠD • volitelné předměty
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení 	<ul style="list-style-type: none"> • vede žáky k plánování úkolů a postupů • seznamuje žáky s podnikatelskými dovednostmi • vede žáky k převádění teorie do praxe 	<ul style="list-style-type: none"> • problémové úlohy • projekty • besedy

3. UČEBNÍ PLÁN

Školní učební plán I. stupeň

vzdělávací oblasti	vyučované předměty	časová dotace							
		1. tř	2. tř	3. tř.	4. tř	5. tř	z toho disponibilní	celkem	povinná
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura (Čj)	8+1	8+1	7+1	6 + 1	6 + 1	5	40	35
	Anglický jazyk (Aj)	0 + 1	0 + 1	3	3	3	2	11	9
Matematika a její aplikace	Matematika (M)	4	4	4 + 1	4+1	4+1	3	23	20
Informační a komunikační Technologie	Informatika (Inf)					1		1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka (Prv)	2	2 + 1	2 + 1			2	8	12
	Vlastivěda (VI)				2	2		4	
	Přírodověda (Př)				1 + 1	1 + 1	2	4	
Umění a kultura	Hudební výchova (Hv)	1	1	1	1	1		5	12
	Výtvarná výchova (Vv)	1	1	1	2	2		7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova (Tv)	2	2	2	2	2		10	10
Člověk a svět práce	Praktické činnosti (Pč)	1	1	1	1	1		5	5
Disponibilní časová dotace		2	3	3	3	3	14	14	14
Celková časová dotace		21	22	24	25	26	9	118	118

Školní učební plán II. stupeň

vzdělávací oblasti	Vyučované předměty	časová dotace						
		6. roč.	7.roč.	8.roč.	9. roč.	z toho disp.	celkem	povinná
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura (Čj)	4	4	4	3+2	2	16	15
	Anglický jazyk (Aj)	3	3	3	3		12	12
	2. cizí jazyk							
Matematika a její aplikace	Matematika (M)	4	4	4	3+2	2	17	15
Informační a komunikační technologie	Informatika (Inf)	0+1	0+1	1		2	3	1
Člověk a společnost	Dějepis (D)	2	2	2	2		8	11
	Výchova k občanství (Vko)	1	1	1	0+1	1	4	
Člověk a příroda	Fyzika (Fy)	2	2	0+2	1+1	3	8	21
	Chemie (Ch)			1+1	2	1	4	
	Přírodopis (Př)	2	2	2	1+1	1	8	
	Zeměpis (Z)	2	2	1+1	1+1	2	8	
Umění a kultura	Hudební výchova (Hv)	1	1	1	1		4	10
	Výtvarná výchova (Vv)	2	2	1	1		6	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví (V kz)	1	0+1	1		1	3	10
	Tělesná výchova (Tv)	2	2	2	2		8	
Člověk a svět práce	Praktické činnosti – Práce s technickými materiály	0+0,5	0+0,5			1	1	3
	Praktické činnosti (Pč) Pěstitelství	0,5	0,5				1	
	Praktické činnosti (Pč) Příprava pokrmů			0,5	0,5		1	
	Svět práce (Sp)			0,5	0,5		1	
	Volitelné předměty (Vp)	0+2	0+2	0+2	0+2	8	8	
Disponibilní časová dotace		3,5	4,5	6	10	24		24
Celková časová dotace		30	30	31	31	24	122	122

3.1 KOMENTÁŘ KE ŠKOLNÍMU UČEBNÍMU PLÁNU

Disponibilní časová dotace bude využita takto: I. st. 14, II. st. 24

1 hodina českého jazyka v 1., 2., 3., 4. a 5. ročníku
 1 hodina anglického jazyka v 1. ročníku
 1 hodina anglického jazyka ve 2. ročníku
 1 hodina matematiky ve 3., 4. a 5. ročníku
 1 hodina prvouky ve 2. ročníku
 1 hodina prvouky ve 3. ročníku
 1 hodina přírodovědy ve 4. ročníku
 1 hodina přírodovědy v 5. ročníku
 2 hodina českého jazyka v 9. ročníku
 2 hodina matematiky v 9. ročníku
 2 hodiny informatiky v 6. a 7. ročníku
 1 hodina výchovy k občanství v 9. ročníku
 2 hodiny fyziky v 8. ročníku
 1 hodina fyziky v 9. ročníku
 0,5 hodiny práce s technickými materiály v 6. a 7. ročníku
 1 hodina chemie v 8. ročníku
 1 hodina výchovy ke zdraví v 7. ročníku
 1 hodina přírodopisu v 9. ročníku
 1 hodina zeměpisu v 8. ročníku
 1 hodina zeměpisu v 9. ročníku

Zbývajících 8 hodin bude využito na volitelné předměty:

6. ročník 2 hodiny
 7. ročník 2 hodina
 8. ročník 2 hodiny
 9. ročník 2 hodiny

Žák, který si zvolí 2. cizí jazyk už v 6. ročníku z nabídky volitelných předmětů, bude ve výuce jazyka pokračovat v 7. - 9. ročníku. Od 7. do 9. ročníku si volí ještě další předměty z nabídky volitelných předmětů.

Nabídka volitelných předmětů

(pro školní rok 2012/2013)

předmět	ročník	dotace v ročníku			
		6.	7.	8.	9.
Sportovní hry	6. – 8.	2	2	2	2
Seminář z informatiky	7. – 9.				2
Německý jazyk	6. – 9.	2	2		2
Ruský jazyk	6. – 9.		2	2	
Seminář z dějepisu	7. - 9.				
Seminář z výtvarné výchovy	7. - 9.				
Přírodovědná praktika	6. – 9.	2	2		

3.2 VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

Volitelné předměty zařazené do učebního plánu školního vzdělávacího programu od 6.ročníku jsou jeho nedílnou součástí a jsou rovnocenné s jinými vzdělávacími předměty.

Hlavním smyslem zařazení volitelných předmětů je vytvořit ve vzdělávání na základní škole prostor pro důslednější rozvíjení zájmů a schopností žáků ve vybrané vzdělávací oblasti, pro rozvíjení jejich schopností a dovedností využívat nově získané kvality ve školních činnostech i v praktickém životě, pro profilaci jejich dalšího studijního zaměření.

Základní myšlenkou s didaktickým principem těchto předmětů je:

- integrovat dosavadní znalosti a dovednosti žáků získané ve škole i mimo školu a doplnit je novými
- nabízet tak žákům další pohledy na oblast, o kterou se zajímají, a na možné přístupy k řešení teoretických i praktických otázek
- podněcovat samostatné a netradiční uvažování žáků při řešení aktuálních problémů
- navýkat žáky na práci s různými informacemi, podklady, materiály a pod., rozvíjet jejich schopnost objektivně posuzovat různé názory a postoje
- směřovat žáky k tvořivé činnosti a k praktickým aplikacím poznatého a osvojeného, vést zároveň žáky k účelnému a pozitivnímu rozhodování a zaujímání vhodných postojů

Takové pojetí volitelných předmětů vyžaduje i variabilnější přístupy k organizaci výuky a k volbě didaktických metod a forem. Důraz by měl být kladen na samostatnou práci žáka i na aktivní spolupráci žakovských skupin a týmů, na činnosti ve standardních i proměnlivých podmínkách, na myšlenkové i praktické experimentování atd.

Obsah učiva volitelných předmětů je členěn do tematických celků, které učitel vybírá, upravuje nebo doplňuje ve shodě se zájmy žáků a jejich konkrétní úrovní, s podmínkami školy, s délkou začlenění daného volitelného předmětu do výuky konkrétní třídy, se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví žáků i s vlastní specializací.

Volitelné předměty jsou zařazeny v učebním plánu školního vzdělávacího programu od 6. – 9. ročníku v celkové dotaci 8 vyučovacích hodin.

4. UČEBNÍ OSNOVY

Zde jsou uvedeny charakteristiky jednotlivých předmětů, podrobné zpracování učebních osnov pro každý předmět zvlášť je vždy v příloze pro daný předmět.

4.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. a 2. stupně. Vyučovací předmět český jazyk a literatura zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Kvalita osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i psané podobě je základním znakem úrovně vzdělanosti žáků základní školy. Umožňuje správné vnímání různých jazykových sdělení, funkční dorozumívání, vhodné vyjadřování a účinné uplatňování a prosazování výsledků jejich poznávání. Zvládnutí jazykových prostředků je základním předpokladem úspěšného vzdělávání i v dalších oblastech.

Vzdělávací oblast český jazyk a literatura má komplexní charakter. Pro přehlednost je rozdělen do tří složek: **jazyková výchova, literární výchova, komunikační a slohová výchova**. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek navzájem prolíná.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti, dovednosti a poznatky potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka a zvládnutí základů českého pravopisu. Důležité je i kvalitní, trvalé a správné osvojení techniky čtení a psaní. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základem souvislého, přehledného a srozumitelného vyjadřování a kultivovaného používání mateřského jazyka v běžných situacích. Prohlubují se i obecné intelektové dovednosti - dovednost porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek, příp. zobecňovat.

V literární výchově si žáci přiměřeně k svému věku postupně vytvářejí základní čtenářské dovednosti a návyky. Seznamují se s různými literárními žánry a formami. Učí se vnímat jejich specifické znaky, pochopit záměr autora, formulovat vlastní názor a hodnocení přečteného textu. Na základě četby si utvářejí svůj čtenářský vkus a trvalý zájem o literaturu. Tím je podporováno jejich emocionální zrání a vytváření životních a mravních hodnot, jež ovlivňují způsoby jednání a rozhodování v reálném životě.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit. Získávají schopnost rozhodovat se na základě přečteného textu, text analyzovat a posuzovat jeho obsah. Poznávají bohatost českého jazyka a jeho slovní zásoby, dovednost používat v praxi základní pravidla stylistiky.

Psaní je součástí komunikační a slohové výchovy. Realizuje se zpravidla v menších časových celcích než je vyučovací hodina.

Na 2. stupni je hlavním cílem vést žáky k logickému myšlení a prohlubovat intelektové dovednosti. Dále znát a v praxi využívat mluvnické znalosti (gramatické, pravopisné). Literární učivo se stává nástrojem tvořivé interpretace a produkce vlastního textu. Žáci již většinou dovedou vybrat vhodné jazykové prostředky.

Do vzdělávacího obsahu předmětu český jazyk jsou začleněna i průřezová témata jako např.: osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, multikulturní výchova, environmentální výchova a mediální výchova.

Vzdělávacím cílům odpovídají formy práce, vyučovací metody a pracovní postupy – frontální vyučování, samostatná práce, týmová a párová práce, činnostní učení. Důležitá je také práce s chybou, společná kontrola a sebehodnocení, vyhledávání a třídění informací a jejich používání při řešení problémů.

Některá témata z oblasti literatury jsou realizována formou krátkodobých projektů, dále jsou to návštěvy knihoven, práce s knihou, vlastní tvorba apod. Velký důraz klademe na rozvoj komunikačních dovedností a tomu podřizujeme i výuku gramatiky. Tam, kde tomu odpovídá počet žáků, jsou třídy děleny, podle podmínek je do výuky zařazováno rozšiřující učivo.

Časová dotace předmětu Český jazyk a literatura:

1. a 2. ročník: 9 hodin týdně
3. ročník: 8 hodin
4. a 5. ročník: 6 hodin týdně + 1 hodina disponibilní časové dotace k posílení vyučovacího předmětu v každém ročníku

Celkem je to na 1. stupni 38 hodin týdně + 2 hodiny disponibilní časové dotace ve 4. a 5. ročníku.

V 6. - 9. ročníku je výuka realizována s dotací 4 hodiny týdně – 2 hodiny jazykové vyučování, 1 hodina literární výchova a 1 hodina komunikační a slohová výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie směřují k vytvoření těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáka dovednosti potřebné k osvojování učiva českého jazyka – motivace
- předkládat žákům možnosti využívání osvojených dovedností i v dalších oblastech
- vést žáky k systematickému osvojování a ukládání informací
- naučit žáka aplikaci získaných pravidel a jejich praktické využívání
- seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny, které mají spojitost s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k samostatnému vyhledávání pravidel, kterými se řídí probíraný mluvnický jev
- naučit žáky nalézat v textu chyby a najít správné řešení se zdůvodněním
- samostatné řešení úkolů ve skupině
- nabízet žákům při rozbořech a diktátech výňatky z reálného života
- vést žáky k samostatnému uvažování při řešení problému a k operativnímu rozhodování

Kompetence občanské

- podporovat zájem o četbu, recitaci a vlastní tvorbu
- vysvětlovat činnost médií (zpravodajství, tisk, televize, rozhlas) – pravdivost, bulvár
- správně se zařadit do společnosti, její kritika i ocenění

Kompetence komunikativní

- vést žáky k výstižné formulaci svých myšlenek a tvůrčí komunikaci
- přivádět žáky k vyjadřování myšlenek, postupů a názorů v logickém sledu
- využívat informační a komunikační prostředky při řešení úkolů (situací) i v komunikaci s ostatními
- nasměrovat žáky k tomu, aby vhodnou komunikací zabraňovali střetům a nedorozuměním v každodenním životě

Kompetence sociální a personální

- vytvářet příležitosti k diskusím žáků v menších či větších skupinách nebo v rámci celé třídy
- vést žáky k pomoci druhému a zároveň aby uměli požádat o pomoc
- naučit žáka obhájit svůj názor a zároveň přijmout názor druhého

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování hygienických návyků pro čtení a psaní
- udržovat učební prostor
- plnit pravidelně zadané pracovní úkoly, denní režim, systém práce
- umět se radovat z dobrých výsledků a poučit se vlastními chybami i chybami druhých

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.1: Český jazyk a literatura

4.2 ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika předmětu

Anglický jazyk je vyučován v prvním až devátém ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem výuky je poskytnout žákům nástroj ke komunikaci s cizincem, při práci s počítačem, internetem, ale i v běžných každodenních situacích jako je poslech populární hudby, film, nápisy na zboží, apod. Proto klademe důraz na rozvoj komunikativních schopností žáků, kterým podřizujeme veškerou výuku gramatiky. Výuka seznamuje žáky s reáliemi anglicky mluvících zemí, vede k pochopení kulturních odlišností a toleranci.

Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou. Žáci jsou rozděleni do skupin podle dosažené úrovně. Skupiny jsou prostupné, žák, jehož dovednosti se zlepší, přestoupí do jiné skupiny, stejně jako žák, který začne zaostávat. Aby byla prostupnost možná, probírají žáci stejná témata, liší se pouze množstvím slovní zásoby a náročností textů. Žáci přestoupí do skupiny s náročnějšími požadavky poté, co si doplní chybějící učivo, aby se mohli plně zapojit do práce.

1. stupeň

Výuka je dotována 3 hodinami týdně ve třetím až pátém ročníku a je posílena 2 disponibilními hodinami, které jsou zařazeny v prvním a druhém ročníku vždy po jedné hodině. Cílem předmětu v prvním a druhém ročníku je seznámit žáky s jazykem, vytvořit kladný vztah k němu a motivovat je k další výuce. Hlavní metodou je nápodoba, žáci se učí jazyk prostřednictvím říkanek, písniček, her, je využíván obrazový materiál. Výuka probíhá v celé třídě. Po skončení druhého ročníku jsou žáci rozděleni do skupin podle jazykového nadání a úrovně vědomostí.

Cílem výuky ve třetím až pátém ročníku je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech vytvářet čtenářské dovednosti a schopnost psát.

2. stupeň

Výuka je dotována třemi hodinami a navazuje na první stupeň. Pozornost je věnována poslechu a popisování jednoduchých jevů, žáci spolu konverzují ve větších celcích, čtou s porozuměním, napíší krátký dopis, e-mail nebo jednoduché sdělení. Seznamují se s reáliemi anglicky mluvících zemí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Vyučující využijí všech metod a forem práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí:

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k pochopení důležitosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- žáky učíme vybírat a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáky učíme propojovat získané poznatky do širších celků

Kompetence k řešení problémů

- žáky učíme řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- žáky učíme vyhledat vhodné informace
- žáky učíme pochopit problém

Kompetence komunikativní

- žáky učíme komunikovat na odpovídající úrovni
- žáky učíme naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- žáky učíme využívat dovednosti osvojené ve výuce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- žáky vedeme k spolupráci ve skupině
- žáky učíme schopnosti sebekontroly
- žáky učíme vyžádat a poskytnout pomoc, radu v jednoduchých situacích
- žáky vedeme k dodržování zásad slušného chování v anglicky mluvícím prostředí

Kompetence občanské

- žáky učíme respektovat názory ostatních
- žáky učíme zodpovědně se rozhodnout podle dané situace
- žáky učíme porovnávat zvyky v anglicky mluvících zemích s našimi
- žáky učíme porovnat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- žáky učíme efektivně organizovat svou práci
- žáky učíme pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- žáky učíme využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Multikulturní výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Mediální výchova
- Environmentální výchova

Formy realizace:

- **Vyučovací hodina** – skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu – písemná i ústní, samostatná práce – vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály, hry, soutěže, dramatizace, recitace, zpěv, výukové programy na PC, projekty
- **Olympiáda a jiné soutěže**
- **Výjezdy do zahraničí**
- **Příležitostné akce**
- **Projekty**

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.2: Anglický jazyk

4.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK – RUSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je zařazen jako volitelný v 6. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Žák pak pokračuje ve výuce ruského jazyka do 9. ročníku.

V 7. – 9. ročníku patří předmět mezi volitelné s časovou dotací 2 hodiny týdně. Pokud si žák ruský jazyk vybere v rámci volitelného předmětu, pokračuje ve výuce do 9. ročníku. Výuka probíhá ve skupině žáků v jazykové učebně.

Předmět směřuje k tomu, aby byli žáci schopni porozumět se s cizincem v běžných situacích, hovořit o jednotlivých tématech. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků. Žáci se učí číst ruský text s porozuměním, výuka seznamuje s reáliemi Ruské federace. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení cizojazyčných kultur, k seznámení se s jinými etniky, k toleranci a k úctě k jiným národům. Při výuce je uplatňován individuální přístup tak, aby každý žák byl oceněn a umožněn mu prožitek úspěchu.

Do vzdělávacího obsahu předmětu jsou začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- čtení cizojazyčného textu s porozuměním
- práce s chybou jako motivace ke správnému řešení

Kompetence k řešení problémů

- dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínu
- podpora samostatnosti, tvořivosti

Kompetence komunikativní

- komunikace v cizím jazyce
- dostatek prostoru k vlastnímu projevu žáka v cizím jazyce
- obhajoba vlastního názoru, umění naslouchat druhému, diskutovat v cizím jazyce

Kompetence sociální a personální

- schopnost spolupráce – práce ve dvojicích, ve skupině

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.3: Další cizí jazyk – ruský jazyk

4.4 DALŠÍ CIZÍ JAZYK – NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je zařazen jako volitelný v 6. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Žák pak pokračuje ve výuce ruského jazyka do 9. ročníku.

Výuka dalšího cizího jazyka – jazyka německého - bude realizována od 6. ročníku formou výuky volitelného předmětu s dvouhodinovou týdenní dotací. Žák pak pokračuje ve výuce německého jazyka do 9. ročníku.

V 7. – 9. ročníku patří předmět mezi volitelné s časovou dotací 2 hodiny týdně. Pokud si žák německý jazyk vybere v rámci volitelného předmětu, pokračuje ve výuce do 9. ročníku.

Výuka probíhá ve skupině žáků v jazykové učebně.

Vzdělávání v německém jazyce směřuje k dosažení úrovně A 1.

Úroveň A 1 znamená, že žák rozumí známým a každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, lidí, které zná, věcí, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

Při výuce němčiny používáme **aktivizující** vyučovací metody, tzn. problémové metody, didaktickou hru, dramatizaci, metody simulační, situační, inscenační nebo projektové. Usilujeme zejména o zvládnutí tzv. **komunikativní metody**, která přináší optimální výsledky pro žáka. Učitel se stává v hodinách výuky žákům partnerem. Vyhýbáme se situacím, které by u žáků mohly vyvolávat nepříjemné pocity nebo dokonce stres, jsme si vědomi toho, že ve stresu probrané učivo žák rychle zapomene. Snažíme se, aby žák předkládané učivo prožíval, aby jeho vjemy byly pestré. Neodříkáme se ani metod tradičních, vědomi si toho, že každý žák je jiný. Střídáním metod práce zamezujeme vzniku nudy ve vyučování.

V souladu s nejnovější úpravou osnov cizích jazyků máme na zřeteli, že se žáci učí jazyk pro účely reálné komunikace a nikoli pouze pro znalost mluvnických pravidel. Učíme žáky volit vhodné strategie při práci s **autentickými** cizojazyčnými texty, přibližujeme jim cizí kulturu, **německé reálie**. Dokládáme dětem, že v jazyce se odráží **historický a kulturní** vývoj národa. Věnujeme část hodiny **hře**, kresbě, reprodukci německých **písniček**, práci s **mapou** a zejména **komunikaci** v němčině při práci v menších či větších **skupinách** žáků. V oblasti postojů a hodnot realizujeme tato v ŠVP doporučená průřezová témata: **Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova, Multikulturní výchova a okrajově Environmentální výchova.**

Chceme, aby se žák uměl po skončení povinné školní docházky slovem i písemně vyjádřit o sobě, o své rodině, svých zájmech apod. viz výše /A 1/ a aby dostal solidní základy, na kterých bude moci stavět při dalším studiu cizího jazyka na střední škole. Učebnice není naší jedinou pomůckou. Při výuce německého jazyka využíváme informací z Goethe-institutu v Praze i v Německu, dále ze setkání s lektory německy mluvících zemí doma i v zahraničí.

Na výuku německého jazyka jsou žákovské kolektivy děleny do skupin. Pracujeme v dobře zařízené učebně vybavené audiovizuální technikou, obrazovými materiály a dalšími názornými pomůckami určenými zejména pro **děti s dysfunkcemi**, které vyžadují zvláštní péči. Pro děti, které jsou schopny zvládat vyšší nároky při výuce cizího jazyka, organizujeme soutěže v německé konverzaci. Žáci se potažmo hlásí dobrovolně do konverzační soutěže, která je organizovaná gymnáziem na Praze 5. Přípravou žáků do soutěže a přidělováním

různých rolí při skupinové práci a zadáváním zvláštních domácích úkolů rozvíjíme u nadaných žáků jejich **talent**.

Škola má **počítačové učebny** s připojením na internet, které lze využívat pro výuku cizích jazyků. Zejména v posledním roce výuky německého jazyka utvářejí žáci v hodinách práce s počítačem **projekty**, ve kterých zúročují dosaženou úroveň ovládnutí jazyka.

Chceme v **mediální výchově** pokračovat a vést tak žáky prostřednictvím internetových textů k vhodnému výběru jazykových prostředků při vyjadřování aktuálních společenských problémů. Pomáháme žákům organizovat proces učení. Vedeme je k hodnocení dosažených výsledků práce zakládáním a uspořádáváním **portfolií**. S chybou žáka pracujeme jako s příležitostmi ukázat cestu ke správnému řešení.

Pořádáme v rámci výuky německého jazyka **výlety do německy mluvících zemí**, při nichž žáci poznávají cizí kulturu a realie sousedních zemí. Děti při nich sbírají též jazykové zkušenosti a další motivaci ke studiu německého jazyka, v neposlední řadě se učí ctít **cizí kulturu**.

Zajímáme se o to, jak žákům vyhovuje náš způsob výuky.

Smyslem a cílem vzdělávání dle rámcových programů pro ZŠ je vybavit žáky **souborem kompetencí**, jejichž úroveň ještě nelze považovat za ukončenou. Získané kompetence tvoří základ pro celoživotní učení, potažmo pro vstup do studia německého jazyka:

Kompetence k učení

Žák organizuje a řídí vlastní učení, uvádí získávané informace do souvislostí a z výsledků svého pozorování vyvozuje závěry pro využití v praxi.

Kompetence k řešení problémů

Žák pochopí problém, vyhledá informace vhodné k řešení problému, volí vhodné způsoby řešení. Sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů a činí uvážlivá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

Žák vyjadřuje své myšlenky, naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje. Rozumí textům, využívá informační technologie a získané komunikativní dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi a oceňuje jejich zkušenosti. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské

Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení. Je si vědom svých práv i povinností.

Kompetence pracovní

Žák dodržuje vymezená pravidla a využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu své přípravy na budoucnost.

Průřezová témata v NJ chceme využívat jako integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu, jako příležitost pomáhat žákovi hledat cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem.

Od šestého ročníku vedeme děti k smyslovému vnímání. Rozvíjíme poznávací schopnosti žáků. V oblasti mezilidských vztahů učíme děti respektovat se navzájem nejen při skupinové práci. Empatie schází lidem všeobecně, je třeba využívat každé příležitosti učit mladé lidi vžívat se do problémů druhých, při cestě za úspěchem se umět podřídit. Zvládat učební problémy a povinnosti je přitom podmínkou. Spravedlivost při učení se postojům je nezbytná pro udržení psychického zdraví. V hodinách měníme metody práce, abychom předešli stresu. Věříme, že úsměv, který vyšleme do světa, se nám vrátí.

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.4: Další cizí jazyk – německý jazyk

4.5 MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět matematika na 1. stupni ZŠ zprostředkovává svým obsahem propojení matematických dovedností a vědomostí s reálnými situacemi v praktickém životě a umožňuje tak získávat základní matematickou gramotnost.

Matematika je v 1. a 2. ročníku vyučována 4 hodiny týdně, ve 3., 4. a 5. ročníku 5 hodin týdně. Výuka matematiky je tedy posílena o 1 disponibilní hodinu z časové dotace na 1. stupni.

Předmět je zaměřen na získávání a rozvoj dovedností a vědomostí potřebných pro určení číselných údajů praktickými činnostmi, znázorněním, orientací na číselné ose, měřením, výpočtem, odhadováním a zaokrouhlováním. Výuka klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Tím jsou dány i metody práce zaměřené na činnostní charakter učení, na didaktické hry, na práci ve skupinách a na samostatnou práci žáků. Skupinová práce umožňuje diferenciaci žáků dle schopností a je tedy možno individuálně přistupovat k žákům se specifickými poruchami i k žákům nadaným.

Důležitou součástí matematiky na 1. stupni je i geometrie, při níž žáci hledají podobnosti a odlišnosti tvarů kolem nás, určují a znázorňují geometrické tvary, geometricky modelují reálné situace, učí se porovnávat, odhadovat a měřit délku, obvod a obsah, uvědomují si vzájemnou polohu objektů v rovině.

Žáci zdokonalují v matematice svůj grafický projev, ale i matematické vyjadřování, učí se využívat prostředky výpočetní techniky – především kalkulátory a jednoduché výukové programy na počítači.

Vzdělávací obsah na 1. stupni tvoří tyto tematické celky:

- Číslo a početní operace
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Vyučovací předmět matematika na 2. stupni navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět Matematika na 1. stupni. Od 6. do 9. ročníku jsou vyučovány 4 hodiny týdně v kmenových třídách.

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě a vytváří předpoklady pro úspěšné uplatnění ve většině oborů. Matematika rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti jako je soustředěnost, přesnost, vytrvalost, důslednost, pracovitost, kritičnost.

Při vyučování matematice je důraz kladen na činnostní charakter učení (učení se objevováním), samostatnou práci, práci ve skupinách.

Vzdělávací obsah na 2. stupni tvoří tyto tematické celky:

- Číslo a proměnná
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- učíme žáky osvojit si základní matematické pojmy a vztahy, poznávat a využívat jejich charakteristické vlastnosti
- podporujeme rozvoj schopnosti logického a abstraktního myšlení žáků, zejména zařazováním vhodných problémových úkolů, logických úloh, matematických hádanek, apod.
- vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh), které efektivně využijí při řešení úkolů vycházejících z reálného života
- učíme žáky sbírat, třídit a matematicky zpracovat informace z různých vzdělávacích oblastí
- učíme žáky pracovat s vlastní chybou

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k porozumění složitosti reálného světa, rozvíjíme dovednost matematizace reálných situací a hranic použití
- předkládáme žákům úlohy vedoucí k samostatnému uvažování a řešení problémů: rozpoznat problém, naplánovat způsob řešení, využívat vlastní úsudek a zkušenosti, matematické, logické i empirické postupy, vyhledávat informace vhodné k vyřešení problému, odhadnout výsledek
- učíme žáky objevovat různé varianty řešení úloh, vybrat efektivní způsob řešení
- vedeme žáky k vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- podporujeme žáky k používání osvědčených postupů při řešení obdobných nebo nových problémových situací
- podporujeme žáky k tvorbě podobných problémových situací a k jejich vyřešení

Kompetence komunikativní

- podporujeme u žáků výstižný, souvislý, kultivovaný projev a vyjadřování v logickém sledu
- vedeme žáky k přesnému a srozumitelnému vyjadřování myšlenek a postupů užíváním matematického jazyka včetně matematické symboliky
- učíme žáky provádět rozbor a zápisy při řešení úloh
- učíme žáky porozumět a orientovat se v různých typech grafů, tabulek
- podporujeme žáky k využívání komunikačních a informačních prostředků (adekvátně k věku) při řešení úloh ve dvojicích či menší skupině

Kompetence sociální a personální

- podporujeme žáky k samostatnému řešení úlohy odpovídající jeho znalostem, a tím podporujeme rozvoj důvěry ve vlastní schopnosti

- učíme žáky soustavné sebekontroly při každém kroku postupu řešení
- vedeme žáky k efektivní spolupráci ve skupině při řešení složitějších úloh, k dodržování dohodnutých pravidel při práci ve skupině, k aktivnímu naslouchání názorů druhých, k zapojení se do diskuse, k obhajobě vlastních názorů
- umožňujeme žákům prezentovat výsledky jejich práce a vedeme žáky k sebehodnocení
- vytváříme u žáků dovednost vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti, pokusu nebo vlastního úsudku a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Kompetence občanské

- vedeme žáky k důsledné a zodpovědné domácí přípravě
- vyžadujeme dokončení práce v dohodnutých termínech a dohodnuté kvalitě

Kompetence pracovní

- učíme žáky bezpečně používat pomůcky pro matematiku (rýsovací potřeby, kalkulačku, osobní počítače) a udržovat je v pořádku tak, aby byla zajištěna jejich funkčnost
- učíme žáky využívat matematické poznatky a dovednosti v praxi – odhady, měření, porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- vedeme žáky ke zdokonalování grafického projevu
- podporujeme rozvoj abstraktního učení manipulací a prací s drobnými předměty, výrobou modelů různých těles z různých materiálů, metodou překládaného papíru apod.
- vedeme žáky k pochopení podstaty podnikání na matematických modelech, učíme žáky porozumět základním finančním pojmům

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.5: Matematika

4.6 INFORMATIKA

Charakteristika předmětu

Informační a komunikační technologie umožňuje dosáhnout všem žákům informační gramotnosti a získané znalosti využít ve všech ostatních oblastech vzdělávání a života vůbec.

Vzdělávací obsah

- Základy práce s počítačem
- Vyhledávání informací a komunikace
- Zpracování a využití informací

Časové a organizační vymezení předmětu

- Na 1. stupni je předmět vyučován v 5. ročníku 1 hodinu týdně.
- Na 2. stupni je předmět vyučován v 6. - 8. ročníku 1 hodinu týdně (2 hodiny jsou dány z disponibilní dotace).

Výuka probíhá ve specializovaných učebnách počítačů a v učebnách vybavených interaktivní tabulí. Do výuky jsou začleňovány krátkodobé projekty pro jednotlivce i skupiny žáků, kde předvedou získané znalosti a zkušenosti z různých oborů za využití informačních a komunikačních technologií.

Kdo z žáků bude mít hlubší zájem o předmět, může si v 6. – 9. ročníku vybrat jako volitelný předmět Seminář z informatiky.

Do předmětu Informatika jsou integrovány tyto tematické okruhy průřezových témat:

- **Osobnostní a sociální výchova** je naplňována v rámci předmětu Informační a komunikační technologie dvojím způsobem – jednak v průběhu samotného vzdělávacího a výchovného procesu formou metod práce a přístupem učitele k žákům, jednak některými konkrétními tématy v rámci tematických okruhů „Komunikace“ v 6. ročníku a „Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“ (samostatně připravené referáty, jejich přednes a následná diskuse ve třídě a komunikace v týmu při řešení společného úkolu při zpracovávání projektů v 6. - 8. ročníku)
- **Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech** je realizována v 6. ročníku prostřednictvím tematických okruhů „Evropa a svět nás zajímá“ a „Objevujeme Evropu a svět“ (projekt „Kam na dovolenou“ – prezentace vlastních zkušeností z dovolené v Evropě doplněné o další informace z Internetu)
- **Mediální výchova** je zčásti realizována v 5. ročníku prostřednictvím tematického okruhu „Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“ (při hledání informací na Internetu), zčásti v 6. – 8. ročníku prostřednictvím tematických okruhů „Tvorba mediálního sdělení“ a „Práce v realizačním týmu“ (při práci na projektech)

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- podporujeme u žáka možnost vybrat si pro něj nejvhodnější čas a způsob učení (klasická kniha, výukový program na počítač, získávání informací z různých encyklopedií a webových stránek, ...)
- podporujeme žáky v experimentování, porovnávání výsledků, kritickém posudku a vyvozování závěrů pro využití v budoucnosti
- učíme žáky sbírat, třídit a zpracovávat na počítači informace z různých vzdělávacích oblastí, umět je uložit tak, aby byly vždy dostupné, pokud budou potřeba.

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky odhalit problém při řešení úloh, naplánovat způsob jeho vyřešení
- učíme žáky rozhodnout o nejlepším způsobu zpracování zadaného úkolu
- žáci vyhledávají informace potřebné k řešení problému na různých místech (Internet, rada učitele, různé encyklopedie, rada chytrějšího kamaráda), podporujeme žáka v tom, aby se nenechal odradit případným neúspěchem a vytrvale zkoušel problém vyřešit.
- žáci ověřují správnost řešení, osvědčené postupy aplikují při řešení dalších podobných problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správnému formulování a vyjádření svých myšlenek, souvislému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- učíme žáky vyjádřit nejdůležitější myšlenky v bodech, aby se z nich dala sestavit zajímavá prezentace
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- při skupinové práci nad projektem vedeme žáky k vyslechnutí názoru druhých, k vhodnému zapojení do diskuse a obhájení vlastních myšlenek

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině, motivujeme žáky, aby vlastním dílem přispěli k dosažení co nejlepšího výsledku společné práce
- podporujeme žáky v poskytování pomoci druhým a vypěstujeme v nich zkušenost, že při práci ve skupině je vhodné v případě potřeby požádat o pomoc druhého

Kompetence občanské

- učíme žáky využívat Internet pro získávání informací o tradicích, kulturním a historickém dědictví
- vedeme žáky k získávání informací a aktivnímu zapojení do kulturního dění a sportovních aktivit
- učíme žáky vyhledávat informace o životním prostředí, ochraně zdraví a rozvoji společnosti a pak se nabytými informacemi řídit

Kompetence pracovní

- učíme žáky využít nejvhodnější metody (PC, vhodný software, ...)
- hodnotíme splněný úkol nejen z hlediska kvality, ale také splnění časového termínu, funkčnosti a jednoduchosti obsluhy
- učíme žáky orientovat se v běžných situacích v životě, hledat inzeráty, nabídky práce, nakupovat zboží a služby přes Internet
- učíme žáky získané znalosti a zkušenosti využívat pro svůj další rozvoj

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.6: Informatika

4.7 PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět prvouka je koncipován pouze pro 1. – 3. ročník ZŠ. V prvním ročníku je vyučován dvě hodiny týdně, ve druhém a třetím ročníku tři hodiny týdně, z toho vždy jedna hodina je disponibilní.

Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Směřuje k dovednostem pro praktický život díky pohledu do historie i současnosti. Vzdělávání v předmětu prvouka rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří si ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své okolí, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, pozorovat je a přemýšlet o nich. Učí se vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Učivem prvouky prolínají tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova, Multikulturní výchova.

Vzdělávací obsah předmětu prvouka je členěn do pěti tematických okruhů:

- 1) Místo, kde žijeme
- 2) Lidé kolem nás
- 3) Lidé a čas
- 4) Rozmanitost přírody
- 5) Člověk a jeho zdraví

Učivo prvouky lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví. Uplatňuje se v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti. Využívá zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí rodině, v obci a nejbližším okolí.

Poskytuje ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. Dotýká se problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví a na zdraví ostatních lidí.

Charakteristické pro výuku je její prolínání s učivem ostatních předmětů, což dává možnost vytvářet mnoho malých projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí. Mohou zde vznikat i velké projekty. Výuku mohou vhodně doplňovat obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky, exkurze, atd.

Cíle jsou naplňovány prostřednictvím využívání vlastních zkušeností žáků. Ti dochází k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování; např. při řízených činnostech, na vycházkách, při pokusech, při zacházení s různými nástroji a předměty. Výsledky své práce pak žáci zaznamenávají písemně či výtvarně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k plánování úkolů, postupů
- zadávat úkoly, při nichž žáci kombinují informace z různých zdrojů, ověřují si správnost svého tvrzení
- zařazovat metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- klást otevřené otázky
- vytvářet příležitost pro vzájemnou komunikaci žáků

Kompetence k řešení problému

- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zajímat se o názory, náměty žáků
- umožnit vyhledávání informací, které vedou k řešení daného problému
- zařazovat metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům
- ukazovat žákům, jak formulovat hypotézy a ověřovat jejich pravdivost

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům vyjádřit svůj názor
- podporovat výstižný, souvislý a kultivovaný projev
- umožnit prozkoumávání pohledů a názorů, které se liší od jejich vlastních
- zadávat úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vést žáky k aktivnímu a tvořivému využívání informačních a komunikačních prostředků
- metodou kooperativního učení vést žáky ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

- zadávat úlohy, při kterých žáci spolupracují
- důsledně vyžadovat dodržování pravidel
- dávat žákům prostor k vyjádření vlastního názoru
- sledovat úspěšnost jednotlivých žáků a oceňovat jejich pokrok
- umožnit žákům prezentovat výsledky jejich práce
- vybízet žáky k sebehodnocení

Kompetence občanské

- umožnit žákům chápat pocity a názory druhých
- umožnit žákům seznamovat se se svými právy a povinnostmi

- zdůrazňovat správné chování v situacích ohrožujících život a zdraví
- seznamovat žáky se zásadami první pomoci
- respektovat ve výuce společenské dění
- seznámit žáky s historií a tradicemi naší země
- vést žáky k vlastenectví a úctě k dědictví naší země, k estetickému cítění
- klást důraz na environmentální výchovu a ekologické souvislosti
- vést žáky k třídění odpadů
- objasňovat, které postupy, používané ve společenské praxi, jsou v souladu s dosaženou úrovní poznání
- vést žáky k propojování problematiky člověka a životního prostředí

Kompetence pracovní

- dbát na důsledné dodržování pravidel nezbytných pro bezpečnost při práci
- učit žáky, jak chránit své fyzické a duševní zdraví
- vést žáky k ochraně životního prostředí
- umožnit diferencované úlohy podle individuálních schopností
- vést žáky k plánování úkolů a postupů

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.7: Prvouka

4.8 PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přírodověda je koncipován pro 4. - 5. ročník ZŠ. Je vyučován vždy dvě hodiny týdně, z toho jedna je disponibilní.

Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, přírody, techniky, zdraví a dalších témat. Směřuje k dovednostem pro praktický život díky pohledu do historie i současnosti. Vzdělávání v předmětu přírodověda rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předchozím školním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří si ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své okolí, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, pozorovat je a přemýšlet o nich. Učí se vnímat a porozumět základním vztahům v přírodě, chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagují na myšlenky, názory a podněty jiných. Učivem přírodovědy prolínají tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Vzdělávací obsah předmětu přírodověda je členěn do pěti tematických okruhů:

- 1) Místo, kde žijeme
- 2) Lidé kolem nás
- 3) Lidé a čas
- 4) Rozmanitost přírody
- 5) Člověk a jeho zdraví

Učivo přírodovědy využívá zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině a v nejbližším okolí.

Poskytuje ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a

návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. Dotýká se problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví a na zdraví ostatních lidí.

Charakteristické pro výuku je její prolínání s učivem ostatních předmětů, což dává možnost vytvářet mnoho malých projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí. Mohou zde vznikat i velké projekty. Výuku vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky, exkurze, atd.

Cíle jsou naplňovány prostřednictvím využívání vlastních zkušeností žáků. Ti dochází k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování; např. při řízených činnostech, na vycházkách, při pokusech, při zacházení s různými nástroji a předměty. Výsledky své práce pak žáci zaznamenávají písemně či výtvarně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k plánování úkolů, postupů
- zadávat úkoly, při nichž žáci kombinují informace z různých zdrojů, ověřují si správnost svého tvrzení
- zařazovat metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- klást otevřené otázky
- vytvářet příležitost pro vzájemnou komunikaci žáků

Kompetence k řešení problému

- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zajímat se o názory, náměty žáků
- umožnit vyhledávání informací, které vedou k řešení daného problému
- zařazovat metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům
- ukazovat žákům, jak formulovat hypotézy a ověřovat jejich pravdivost

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům vyjádřit svůj názor
- podporovat výstižný, souvislý a kultivovaný projev
- umožnit prozkoumávání pohledů a názorů, které se liší od jejich vlastních
- zadávat úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vést žáky k aktivnímu a tvořivému využívání informačních a komunikačních prostředků
- metodou kooperativního učení vést žáky ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

- zadávat úlohy, při kterých žáci spolupracují
- důsledně vyžadovat dodržování pravidel
- dávat žákům prostor k vyjádření vlastního názoru
- sledovat úspěšnost jednotlivých žáků a oceňovat jejich pokrok
- umožnit žákům prezentovat výsledky jejich práce
- vybízet žáky k sebehodnocení

Kompetence občanské

- umožnit žákům chápat pocity a názory druhých
- umožnit žákům seznamovat se se svými právy a povinnostmi
- zdůrazňovat správné chování v situacích ohrožujících život a zdraví
- seznamovat žáky se zásadami první pomoci
- respektovat ve výuce společenskou dění
- seznámit žáky s historií a tradicemi naší země
- vést žáky k vlastenectví a úctě k dědictví naší země, k estetickému cítění
- klást důraz na environmentální výchovu a ekologické souvislosti

- vést žáky k třídění odpadů
- objasňovat, které postupy, používané ve společenské praxi, jsou v souladu s dosaženou úrovní poznání
- vést žáky k propojování problematiky člověka a životního prostředí

Kompetence pracovní

- dbát na důsledné dodržování pravidel nezbytných pro bezpečnost při práci
- učit žáky, jak chránit své fyzické a duševní zdraví
- vést žáky k ochraně životního prostředí
- umožnit diferencované úlohy podle individuálních schopností
- vést žáky k plánování úkolů a postupů

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.8: Přírodověda

4.9 VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vlastivěda je koncipován pouze pro 4. - 5. ročník ZŠ. V obou ročnících je vyučován dvě hodiny týdně.

Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury a dalších témat. Směřuje k dovednostem pro praktický život díky pohledu do historie i současnosti. Vzdělávání v předmětu vlastivěda rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předchozím školním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří si ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své okolí, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, pozorovat je a přemýšlet o nich. Učí se vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Učivem vlastivědy prolínají tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova.

Vzdělávací obsah předmětu vlastivěda je členěn do třech tematických okruhů:

- 1) Místo, kde žijeme
- 2) Lidé kolem nás
- 3) Lidé a čas

Učivo vlastivědy lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví. Uplatňuje se v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti. Využívá zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí.

Poskytuje ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě.

Charakteristické pro výuku je její prolínání s učivem ostatních předmětů, což dává možnost vytvářet mnoho malých projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí. Mohou zde vznikat i velké projekty. Výuku vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky, exkurze, atd.

Cíle jsou naplňovány prostřednictvím využívání vlastních zkušeností žáků. Ti dochází k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování; např. při řízených činnostech, na vycházkách, při pokusech, při zacházení s různými nástroji a předměty. Výsledky své práce pak žáci zaznamenávají písemně či výtvarně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k plánování úkolů, postupů
- zadávat úkoly, při nichž žáci kombinují informace z různých zdrojů, ověřují si správnost svého tvrzení
- zařazovat metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- klást otevřené otázky
- vytvářet příležitost pro vzájemnou komunikaci žáků

Kompetence k řešení problému

- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zajímat se o názory, náměty žáků
- umožnit vyhledávání informací, které vedou k řešení daného problému
- zařazovat metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům
- ukazovat žákům, jak formulovat hypotézy a ověřovat jejich pravdivost

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům vyjádřit svůj názor
- podporovat výstižný, souvislý a kultivovaný projev
- umožnit prozkoumávání pohledů a názorů, které se liší od jejich vlastních
- zadávat úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vést žáky k aktivnímu a tvořivému využívání informačních a komunikačních prostředků
- metodou kooperativního učení vést žáky ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

- zadávat úlohy, při kterých žáci spolupracují
- důsledně vyžadovat dodržování pravidel
- dávat žákům prostor k vyjádření vlastního názoru
- sledovat úspěšnost jednotlivých žáků a oceňovat jejich pokrok
- umožnit žákům prezentovat výsledky jejich práce
- vybízet žáky k sebehodnocení

Kompetence občanské

- umožnit žákům chápat pocity a názory druhých
- umožnit žákům seznamovat se se svými právy a povinnostmi
- zdůrazňovat správné chování v situacích ohrožujících život a zdraví
- seznamovat žáky se zásadami první pomoci
- respektovat ve výuce společenskou dění
- seznámit žáky s historií a tradicemi naší země
- vést žáky k vlastenectví a úctě k dědictví naší země, k estetickému citění
- klást důraz na environmentální výchovu a ekologické souvislosti
- vést žáky k třídění odpadů
- objasňovat, které postupy, používané ve společenské praxi, jsou v souladu s dosaženou úrovní poznání
- vést žáky k propojování problematiky člověka a životního prostředí

Kompetence pracovní

- dbát na důsledné dodržování pravidel nezbytných pro bezpečnost při práci

- učit žáky, jak chránit své fyzické a duševní zdraví
- vést žáky k ochraně životního prostředí
- umožnit diferencované úlohy podle individuálních schopností
- vést žáky k plánování úkolů a postupů

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.9: Vlastivěda

4.10 DĚJEPIS

Charakteristika předmětu

Dějepis zahrnuje širokou oblast života člověka v různých společenstvích i oblast mezilidských a sociálních vztahů. V tomto předmětu získávají žáci ucelený pohled do národní minulosti i do světových dějin. Seznamují se s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam i pro orientaci v současném společenském životě.

Dějepis vytváří podmínky k tomu, aby žáci chápali souvislosti celospolečenského dění se životem lidí vlastního regionu, v souvislostech národních a světových dějin.

K výuce dějepisu patří i formování úcty ke kulturnímu dědictví lidstva i vlastního národa, snaha o ochranu historických a kulturních památek, smysl pro náboženské a kulturní odlišnosti jiných národů a jejich respektování. Důležité je i pochopení potřeby života bez válek, kdy jako jedinou možnost bereme humánní řešení současných globálních problémů lidstva.

Do vzdělávacího obsahu Dějepisu jsou začleněna tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Učivu dějepisu je věnováno v 6. – 9. ročníku po dvou vyučovacích hodinách. Tento vyučovací předmět zahrnuje období od pravěku, přes starověk, středověk, novověk až do současnosti.

Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem. Je možné se zapojit do účasti na výstavách, soutěžích. Výuce napomáhají i návštěvy muzeí, historických památek, účast na exkurzích.

Těmto cílům odpovídají i formy práce, vyučovací metody a pracovní postupy – práce s historickými mapami, s historickými dokumenty, odbornou literaturou, beletrií, využívání poznatků z jiných učebních předmětů, využití výpočetní techniky.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- předkládáme žákům učivo v chronologickém pojetí, funkčně kombinované s tematickým pojetím
- nabízíme žákům aktivační metody, které jim přiblíží problematiku dějin kultury (historické vycházky, exkurze, besedy, projektová výuka)

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k využívání získaných vědomostí k řešení problémů (semináře, referáty, soutěže...)

- vedeme žáky k orientaci v historických mapách, grafech, tabulkách

Kompetence komunikativní

- nabízíme žákům dostatek možností k pochopení textů a obrazového materiálu
- vedeme žáky k formulování vlastních názorů
- vedeme žáky ke spolupráci s ostatními
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální, občanské

- navozujeme situace pro práci ve skupině
- učíme žáky respektovat i chránit naše tradice – návštěva muzeí, divadel, historických památek...
- žáci se mohou účastnit soutěží, výstav
- vedeme žáky k pochopení ekologických souvislostí vyvozených z historie

Kompetence pracovní

- nabízíme žákům projekty rozvíjející pracovní činnosti (modelování, práce s papírem, textilem, dřevem, kovem...)

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.10: Dějepis

4.11 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodiny týdně v 6. – 9. ročníku v kmenových třídách a navazuje svým vzdělávacím obsahem na prvouku (1. – 3. třída) a vlastivědu (4. – 5. třída).

Předmět se zaměřuje na orientaci žáků v sociální realitě, otevírá cestu k sebepoznání a poznávání osobností druhých lidí. Seznamuje žáka se vztahy v širších společenstvích, s hospodářským světem, s činností důležitých politických institucí a orgánů, se způsoby zapojení se do občanského života. Učí žáky respektovat mravní principy, uplatňovat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání. Motivuje žáky k uvědomění si národní hrdosti a k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Metody práce jsou voleny dle schopností žáků v jednotlivých kmenových třídách – monolog, rozhovor, diskuse, skupinová práce, kooperativní vyučování, dramatizace. Výuka motivuje žáky ke sledování aktuálního dění v České republice a ve světě.

Do vzdělávacího obsahu předmětu jsou začleněna tato průřezová témata :

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí :

Kompetence k učení

- podpora samostatnosti, tvořivosti, možnosti plánování úkolů
- sebehodnocení
- spoluvytváření kritérií hodnocení

Kompetence k řešení problémů

- hledání různých postupů při řešení problémových úloh
- vzájemná komunikace
- umění naslouchat názorům druhých, tolerance
- obhajoba vlastního názoru

Kompetence komunikativní

- dostatek prostoru k samostatnému projevu žáka
- schopnost formulovat své myšlenky kultivovaně, objektivně, stručně, přehledně
- umění diskuse

Kompetence sociální a personální

- spoluvytváření a dodržování pravidel
- schopnost dokončit práci v požadované kvalitě a termínu
- prezentace vlastní práce

Kompetence občanské

- vzájemný respekt
- odpovědné rozhodování
- zájem o současnost, úcta k vlastnímu národu i jiným etnikům

Kompetence pracovní

- řádné plnění povinností
- motivace k odvádění kvalitní práce

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.11: Výchova k občanství

4.12 FYZIKA

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět fyzika má časovou dotaci v 6. – 7. ročníku dvě hodiny týdně, v 8.-9. ročníku jednu hodinu týdně. Výuka probíhá většinou ve třídách nebo v odborné učebně fyziky.

Vyučovací předmět fyzika je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**. Hlavním cílem předmětu je , aby si žáci osvojili nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti potřebné k porozumění fyzikálním jevům a procesům, které se vyskytují v přírodě, v běžném životě i v technické praxi.

Žáky vedeme k vyslovování hypotéz a ověřování hypotéz o podstatě pozorovaných jevů, analyzování výsledků tohoto ověřování a vyvození závěrů. Učíme je tak porozumět dějům, které okolo nás probíhají a snažit se hledat jejich příčiny. Zároveň je vedeme k osvojení základní fyzikální metody (pozorování, měření, experiment) a dovednosti využívat osvojené logické uvažování a myšlení a aplikovat poznatky v běžném životě.

Do vzdělávacího obsahu Fyziky je začleněno průřezové téma **Enviromentální výchova –** konkrétně tématické okruhy **Základní podmínky života** a **Lidské aktivity a problémy životního prostředí**.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízet žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží poznání různých odvětví fyziky a podnítí ochotu se o ně dále zajímat
- povzbuzovat žáky v diskusích k vyslovování hypotéz o fyzikální podstatě studovaných jevů a využití poznatků k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- učit žáky vyhledávat v různých pramenech potřebné informace týkající se fyzikálních problémů a využívat je efektivně k dalšímu studiu
- rozvíjet logické i abstraktní myšlení
- poznávat souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními, v první řadě přírodovědně zaměřenými, oblastmi zkoumání

Kompetence k řešení problémů

- vytvářet u žáků dovednosti jednoznačně formulovat problém, na který narazí při fyzikálním vzdělávání
- nabízet žákům metody, informace nebo nástroje k řešení fyzikálních problémů
- předkládat žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování, pozorování jevů a řešení problémů
- vést žáky k využívání získaných vědomostí a dovedností ve fyzikálních soutěžích (např. fyzikální olympiáda, Dopplerova vlna)

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům při diskusích formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory
- učit je vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu
- vést žáky k naslouchání názorů druhých, vhodně na ně reagovat, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- pomocí zavádění skupinové práce (např. při laboratorních pracích) vést žáky ke komunikaci ve skupině

Kompetence pracovní

- umožnit žákům samostatně nebo v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozorovat různé fyzikální objekty, procesy a jejich vlastnosti
- vést žáky k dovednostem – měření různých fyzikálních veličin nebo vlastností látek a výsledky vhodně zpracovat, vyhodnotit a dále využít
- nabízet žákům situace ke kooperativnímu provádění experimentů

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.12: Fyzika

4.13 CHEMIE

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět chemie patří spolu s fyzikou, přírodopisem a zeměpisem do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a poznávání přírody jako systému. Umožňuje také chápat důležitost a nutnost udržovat přírodní rovnováhu. Zvláště významný fakt je, že při studiu specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Velmi důležité je i učit se rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, klást si otázky (jak?, proč?, co se stane, jestliže?), hledat na ně odpovědi a vysvětlovat pozorované jevy.

Ve vzdělávacím oboru chemie směřujeme výuku specificky k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vysvětlování chemických jevů, zdůvodňování vyvozených závěrů a využívání získaných poznatků k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami

Učivu chemie je věnováno v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách. Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem s SPU. Individuálně se přistupuje i k závěrečnému hodnocení těchto žáků. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového (rozšiřujícího) učiva, ať už formou referátů, seminárních prací navíc nebo účastí v soutěžích. K vyučovací metodám a formám práce patří zejména práce s učebnicí, s pracovními listy, řešení přiměřených úkolů do sešitů, zpracování poznatků z exkurzí do výrobních procesů. Nedílnou součástí výuky je i projektové vyučování.

Předmětem prolínají **průřezová témata**, důraz je kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví (Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana), na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (Environmentální výchova, Myšlení v evropských a globálních souvislostech).

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učí zpracovávat informace z hlediska důležitosti a využívat je k dalšímu učení
- vede žáky ke stručnému vyjadřování chemickým jazykem včetně chemické symboliky

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů
- učíme žáky zobecňovat poznatky, učíme žáky základům logického vyvozování
- rozvíjíme u žáků schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- vedeme žáky k tomu, aby uměli známé a osvědčené postupy řešení aplikovat při řešení obdobných úkolů
- učíme žáky k dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování
- učíme žáky stručně, přehledně a objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcujeme žáky ke smysluplné diskusi
- vytváříme situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

- společně s žáky respektujeme pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- předkládáme situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a

poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní

- učíme žáky provádět pozorování a experimenty, získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.13: Chemie

4.14 PŘÍRODOPIS

Charakteristika předmětu

Předmět přírodopis navazuje na výuku přírodovědy na 1. stupni a tyto základy položené ke znalostem přírody rozšiřuje.

V 6. ročníku tak začínají žáci výuku jím už známými tématy, jako je vznik a stavba Země, sféry na Zemi, fotosyntéza, potravní řetězec aj. tak, aby byli úspěšní a prožili příjemný a nenásilný přestup na druhý stupeň.

K výuce je využívána odborná pracovna přírodopisu, kmenové třídy i počítačové pracovny. Přírodopis je vyučován v 6. - 9. ročníku 2 hodiny týdně, v 9. roč. 1 hodina z disponibilní časové dotace.

Jsou do něj včleněna průřezová témata OSV, VMEGS a EV. Ústřední myšlenkou je úcta k nejcennější hodnotě, a to k životu. Žáci jsou vedeni tak, aby jejich životní styl byl plnohodnotný a aby se pro ně principy ekologie a ochrany životního prostředí staly samozřejmostí.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáci se učí postupně samostatně pracovat s literaturou – 6.r. soutěživým vyhledáváním odpovědí v učebnici – 7.r. samostatně vyřešit problémový úkol – 8.r. hledání souvislostí – 9.r. samostatné zpracování projektů
- žáci pracují s pracovními sešity, řešení hledají v učebnici
- nadaní žáci se připravují na Bio
- při praktických činnostech se učí žáci pozorovat a experimentovat
- pozitivním hodnocením, vyzdvihováním úspěchů jsou žáci vedeni k pozitivnímu vztahu k učení

Kompetence k řešení problémů

- v pracovních skupinách se žáci učí pomáhat řešit problémy kamarádů tak, aby byla úspěšná celá skupina
- učíme žáky vnímat ekologické problémy, hledat jejich důvody a řešení
- žáci se učí řešit problémy pomocí počítačových výukových programů
- prací ve skupinách jsou žáci vedeni k zodpovědnosti

Kompetence komunikativní

- při evaluačních krocích se žáci učí postupně od jednoduššího výkonu – v 6. ročníku – testy, po složitější ústní projev, referát a projekt vyjadřovat své myšlenky
- žáci jsou vedeni tak, aby při výuce slušně, zpětnou vazbou, komunikovali s učitelem
- žáci se učí respektovat projev učitele i spolužáků
- žáci se učí slušně obhajovat svůj názor
- žákům je umožněn přístup k různým zdrojům informací, jako jsou dokumentární pořady Tv, časopisy internet, knihovny, výstavy muzea aj.

Kompetence sociální a personální

- jasně určenými pravidly, jejichž dodržení vede k úspěchu, jsou žáci vedeni ke spolupráci ve skupině
- pozitivním hodnocením jsou žáci vedeni k utváření příjemné atmosféry v týmu
- učitel hledá u žáků pozitivní stránky osobnosti a oblasti šikovnosti a vhodně vybírá úkoly, např. provedení pokusu žákem tak, aby mohl být žák před třídou úspěšný, což vede k utváření pozitivní představy o sobě

Kompetence občanské

- žáci nejsou nuceni přebírat názory druhých a tím se učí respektovat přesvědčení druhých
- ochrana přírody ve všech oblastech vede žáky k odmítání bezohlednosti a násilí
- ve vztahu k přírodě si žák uvědomuje své právo ji užívat a zodpovědnost ničemu živému neublížovat a pečovat o ně i okolí
- při probírání první pomoci se žáci učí umět a chtít pomoci druhým
- častým pobytem v přírodě – vycházky, exkurze – si žáci uvědomují její hodnoty a potřebu o ni pečovat

Kompetence pracovní

- při praktickém pozorování se žáci učí pracovat s materiály, vybavením a dodržovat pravidla bezpečnosti
- při pohybu v přírodě se žáci učí chránit a neohrožovat životní prostředí a vážít si společenských hodnot

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.14: Přírodopis

4.15 ZEMĚPIS

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Zeměpis

Samostatný vyučovací předmět Zeměpis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Integruje také tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a sociálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova. Zeměpis se realizuje rovněž v úzké koordinaci s dalšími vyučovacími předměty (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Dějepis, Občanská výchova i jiné), se kterými má společná některá související témata. Tento kompletní přístup Zeměpisu naučí žáky pracovat v širším okruhu vzájemných tematických souvislostí a s více zdroji informací.

V poznatkové oblasti si žáci osvojují základní vědomosti o Zemi jako o vesmírném tělese, o znázornění povrchu Země (glóbus, mapy). Získávají základní vědomosti o přírodních, společenských, hospodářských, politických a kulturních poměrech své vlasti a obce. Získávají důležité poznatky o světadílech a oceánech, o státech světa a současných globálních problémech lidstva. Rozšiřují si poznatky o krajinné sféře a životním prostředí z jiných předmětů.

V činnostní oblasti žáci získávají dovednosti potřebné pro práci s mapami, statistickými daty a s informačními materiály a orientují se v nich. Učí se samostatně vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů. Naučí se obhajovat výsledky své práce, přiznávat chyby, komunikovat s lidmi, hledat cesty ke správnému řešení, chápat pojmy demokracie, evropanství, morálka, národní kultura, vlastenectví. Naučí se spolupracovat se spolužáky při řešení úkolů a problémů, a tím si vytvářet i vlastní postoj k ostatním lidem. Žáci jsou také

vedeni k vytváření kladných postojů ke vzdělávání na základě úspěchů z vlastní činnosti a iniciativy.

Zeměpis je vyučovací předmět, který se snaží charakterizovat různá území, rozmístění lidí, jevů a událostí v prostředí. Studuje vztahy mezi člověkem a prostředím, uvádí žáky do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a seznamuje se životem lidí v jednotlivých světadílech, v Evropě, na území České republiky, místní oblasti a v blízkém území místní krajiny. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, umožňuje také si uvědomovat civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi, vztah lidí k přírodnímu i společenskému prostředí.

Vyučovací předmět Zeměpis disponuje touto časovou dotací:

6. ročník	2 hodiny týdně
7. ročník	2 hodiny týdně
8. ročník	1 hodina týdně
9. ročník	2 hodiny týdně / 1 hod. z disponibilní časové dotace /

Při výuce jsou používány učebnicové tituly a příručky z Nakladatelství České geografické společnosti s.r.o., určené pro výuku zeměpisu na základní škole a ve víceletých gymnáziích. Žáci pracují ve svých učebnách v rámci celé třídy, v jednotlivých skupinách i individuálně, ve vzájemné spolupráci i samostatně na zadaných úkolech. Zeměpisná cvičení a pozorování se uskutečňují v okolí školy. Při praktických činnostech se celá třída rozděluje na jednotlivé pracovní skupiny. Potřebná data a další geografické informace vyhledávají žáci samostatně v tisku, na internetu, v odborných příručkách, encyklopediích a v dalších zdrojích. Jejich následné zpracování a vyhodnocování formou referátů vede žáky k propojování získaných vědomostí, hledání řešení a k vyjádření vlastního stanoviska žáka.

Moderní techniky motivují žáky pro další učení a vedou je ke srozumitelnému vyjadřování svých vědomostí, názorů a postojů. Z hlediska praktických činností a dovedností jsou vedeni k utváření pozitivního vztahu k prostředí a ke zdravému životnímu stylu.

Doporučené metody, formy výuky, pomůcky

- metody motivační: rozhovor, vyprávění, demonstrace, diskuze, debata
- metody fixační: procvičování, opakování, samostatná cvičení, řešení úloh, sběr a přiměřená analýza informací
- metody expoziční: pokus a pozorování, porovnávání a posuzování, besedy, popis, imitace a simulace přírodních jevů a procesů
- formy práce: výkladové hodiny propojené diskusemi, kooperativní učení, školní projekty, problémové učení, aktivní (činnostní) učení, zeměpisná cvičení a pozorování, exkurze
- pomůcky: glóbus, školní atlasy, mapy, odborná literatura, časopisy, encyklopedie, statistiky, fotografie, dalekohled, video, internet, kompas, buzola, jízdní řád, turistický průvodce, katalogy cestovních kanceláří, zeměpisné grafy a tabulky aj.

Přínos Zeměpisu k utváření klíčových kompetencí

Výuka zeměpisu má velký význam nejen pro vzdělávání jednotlivců, ale také v rámci environmentální, ekologické, globální a kulturní výchovy občanů. Vědomosti, dovednosti, návyky, postoje a hodnoty osvojované v Zeměpise tvoří nedílné východisko pro vnímání, osvojování klíčových kompetencí a pro orientaci v nich.

Kompetence k učení

- zadávat žákům úkoly, k nimž vyhledávají, sbírají, zpracovávají, třídí a hodnotí geografické informace a data

- získané poznatky propojovat se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí
- pokládat žákům otázky k příčinám různých přírodních procesů, společně hledat řešení a adekvátní odpovědi
- naučit žáky orientovat se na různých mapách, zvládnout čtení mapy

Kompetence k řešení problémů

- hledat se žáky shodné a odlišné znaky geografických jevů, procesů, vyvozovat patřičné společné závěry
- usilovat o pojmenování podstatných problémů přírodní a společenské sféry a diskutovat o nich se žáky, hledat vhodné řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vyžadovat na žácích formulaci vlastních názorů, využívat dostupné informační a komunikační prostředky
- vést s žáky řízený dialog, diskutovat o aktuálním dění ve světě

Kompetence sociální a personální

- rozdělovat pracovní úkoly ve skupině, vést žáky k zodpovědnosti za výsledky své činnosti, přijímat názory druhých
- hodnotit výsledky činnosti skupin i jednotlivců

Kompetence občanské

- vysvětlovat žákům nutnost ochrany přírodního prostředí
- vést žáky k občanské zodpovědnosti za zachování životního prostředí a udržitelného života pro budoucí generace
- učit žáky bezpečné orientaci a pohybu v terénu a urbanizované krajině, chování a ochraně za mimořádných událostí
- prezentovat fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, aby žáci dokázali ocenit krásy přírody, historických i kulturních objektů, porozuměli více životu odlišných národů a kultur

Kompetence pracovní

- dohlížet na bezpečnou manipulaci žáků s pomůckami v učebnách i terénní výuce
- informovat žáky o existenci moderních komunikačních, dopravních a výrobních technologií, které mají vztah k orientaci, cestování, k ochraně přírody a životního prostředí
- hodnotit kladně svědomitou a systematickou práci žáků

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.15: Zeměpis

4.16 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Hudební výchova je vyučována v prvním až devátém ročníku. Jejím obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Umění a kultura a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou a je dotována jednou hodinou týdně.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Vzdělávání v oboru hudební výchova směřuje k:

- pronikání do podstaty hudby a hudebního umění a k vnímání hudby jako důležité součásti instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových a jiných aktivit

- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace probíhající mezi recipientem a tvůrcem hudby i k rozpoznání a využívání tohoto způsobu vyjadřování
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti i minulosti, na základě této orientace k pochopení různorodé hudební a s ní spojené kulturní potřeby a hodnoty různých skupin, národů a národností

Základní složkou hudební výchovy je zpěv a práce s hlasem, dále pak poslech hudby, její vnímání, jednoduchá instrumentalizace a pohybové ztvárnění.

Hlavním úkolem je vést žáky ke spontánnímu pěveckému projevu, radosti ze zpěvu a k vnímání hudby jako prostředku vyjádření citů, nálad, prožitků.

Klademe důraz na přirozený dětský projev, vedeme k hlasové a sluchové hygieně, využíváme přirozeného rozsahu dětského hlasu. Zařazujeme rytmickou a pohybovou složku ke ztvárnění některých písní. Dbáme na správnou výslovnost a správnou hospodárnost s dechem.

Výuku vedeme jak frontálně, tak zařazujeme bloky, zapojení do projektové výuky a návštěvy hudebně vzdělávacích pořadů a výchovných koncertů.

Výchovné a vzdělávací postupy vedoucí k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- nabízíme žákům výběr vhodných písní
- umožníme žákům předvést své vlastní pokroky a dovednosti získané mimo školu a tím podnítit zájem o zpěv a hudbu u ostatních žáků.
- vedeme je k aktivnímu provozování hudby
- při zpěvu využívá správné pěvecké návyky
- podle individuálních dispozic zpívá čistě a rytmicky přesně

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vyhledat různé varianty doprovodu instrumentálního a pohybového ztvárnění písně
- povedeme žáky k aplikaci naučených dovedností při doprovodu všech písní
- aktivní poslech hudebních ukázek a jejich rozbor

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k sólovému projevu vokálnímu i instrumentálnímu
- orientuje se v jednoduchém zápisu skladby

Kompetence sociální a personální

- častá práce ve skupinách spojená s tvůrčí činností
- společné hodnocení práce jednotlivců i skupin

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke zpěvu lidových písní jako k odkazu tradic
- vedeme žáky k aktivnímu zapojování se do kulturních akcí pořádaných školou

Kompetence pracovní

- nabízíme žákům možnost ztvárnění písně různými formami – výtvarná, pohybová, instrumentální
- vedeme žáky k využití získaných dovedností o prázdninách na dětských rekreačních pobytech

VOKÁLNÍ ČINNOST

Práce s hlasem s přihlédnutím k dispozicím dítěte, kultivovat pěvecký projev, rozvíjení hudebního sluchu, rytmického, tonálního a harmonického cítění, hudební představivosti, posiluje hudební paměť

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST

Hraje na hudební nástroje a využívá je při hudební reprodukci i produkci, rozvíjíme u dětí rytmické a harmonické cítění, hudební představivost, posilujeme hudební paměť, rozvíjíme tvořivost.

HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST

Žák ztvárňuje hudbu pomocí pohybu, reaguje na rytmus, tempo, charakter skladby. Rozvíjíme rytmické cítění, hudební paměť a kreativitu.

POSLECHOVÁ ČINNOST

Aktivně vnímá reprodukovanou i produkovanou hudbu, rozvíjíme představivost. Umí rozpoznat jednotlivé hudební nástroje a lidské hlasy.

Vyučovací předmět prolínají průřezová témata

OSV

- poznávání lidí
- mezilidské vztahy

VDO

- občan, společnost, stát

VMEGS

- Evropa a svět
- jsme Evropané

MuV

- lidské vztahy
- kulturní diference
- etnický původ

MeV

- fungování a vliv médií ve společnosti
- tvorba mediálních sdělení

EV

- vztah člověka k prostředí

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.16: Hudební výchova

4.17 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií

Obsah učiva ve výtvarné výchově je členěn:

- **Rozvíjení smyslové citlivosti** - činnosti, které umožní žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření
- **Uplatňování subjektivity** - činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastní zkušenosti při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.
- **Ověřování komunikačních účinků** - činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových a neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií

Rozvíjí především průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova** - zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetična, poznávání lidí, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika, rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kooperace a kompetice
- **Mediální výchova** – porozumění specifické řeči obrazu, znakové kódy, práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení
- **Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře; jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá
- **Multikulturní výchova** – vnímání rozmanitosti, harmonie, diferenciací, lidské vztahy, multikulturalita
- **Environmentální výchova** – zamýšlí se nad vztahy člověka a prostředí, vede k uvědomování si přírodního a sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

- 1. – 3. ročník - 1 hodina týdně
- 4. – 5. ročník - 2 hodiny týdně
- 6. a 7. ročník - 2 hodiny týdně
- 8. a 9. ročník - 1 hodina týdně

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

výuka probíhá:

- v odborné učebně výtvarné výchovy
- v učebnách výpočetní techniky
- mimo budovu školy (práce v plenéru)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - **samostatná práce, skupinové vyučování, kolektivní práce, krátkodobé projekty**

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- *strategie:*
 - učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost

- učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- *strategie* - učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- žák dokáže při práci ve skupině vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- *strategie*:
 - učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (výtvarnými prostředky, písemně, pomocí technických prostředků ...)
 - učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních i nezdařených názorů,...)

Kompetence sociální a personální

- žáci se učí respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- *strategie*:
 - učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
 - učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
 - učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

- žáci se seznamují s lidovými a kulturními tradicemi naší země
- žáci jsou vedeni k aktivnímu vztahu k ochraně životního prostředí
- žáci se učí dívat se na recyklované materiály jako na nové možnosti výtvarného experimentování a tím vytvářet počáteční vědomí o individuálních možnostech každého člověka při řešení ekologických problémů
- žáci respektují názor druhých
- žáci prezentují výsledky své práce - spolupracují při výzdobě školy a účastní se výtvarných soutěží
- *strategie* - učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni při samostatné práci ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci dodržují při práci s výtvarným materiálem hygienická pravidla
- žáci umí rozlišovat jednoduché výtvarné nástroje, poznají k čemu slouží, naučí se s nimi bezpečně zacházet a volí pro určitou činnost pracovní nástroj podle jeho vhodnosti
- žáci záměrně využívají a kombinují vizuálně obrazné prostředky a elementy, tvůrčím způsobem experimentují
- žáci propojují a využívají výsledky výtvarné výchovy v ostatních předmětech a naopak, využívají je v běžném životě
- *strategie*:
 - učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
 - učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.17: Výtvarná výchova

4.18 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **výchova ke zdraví** má časovou dotaci 1 hodiny v 6., 7. a 8. ročníku. Ve šk. roce 2009/2010 též v 9. ročníku jako disponibilní 1 hodina - náhrada za 7. ročník. Výuka probíhá většinou ve třídách nebo odborných učebnách rodinné výchovy a přírodopisu.

Vyučovací předmět výchova ke zdraví je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Hlavním cílem předmětu je formovat a rozvíjet u žáků pozitivní vztah k vlastnímu zdraví i odpovědnost za podporu a ochranu zdraví vůči sobě i druhým. Do vzdělávacího obsahu jsou zahrnuty i vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe, osobností a sociální rozvoj pro formování zdraví psychického a sociálního, které jsou nedílnou součástí výchovy ke zdravému životnímu stylu.

Žáci se učí:

- respektovat přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky, v rodině, ve společnosti
- vyjadřovat vlastní názor k problematice zdraví a diskutovat o něm
- využívat osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu
- reagovat na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chovat k opačnému pohlaví
- vyhodnocovat na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt...
- sociálním dovednostem a modelům chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy, zneužíváním návykových látek ve škole i mimo ní
- zásadám racionální výživy a vlivu výživy na zdraví člověka (předcházení civilizačním nemocem, poruchy výživy, alimentární nákazy apod.)
- dodržovat zásady hygieny (výživy, osobní, duševní)
- uvědomovat si možné následky předčasného sexuálního chování a přijímat odpovědnost za sexuální chování

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- nabízet žákům aktivační metody, které jim přiblíží poznání z oblasti výživy, zdraví sebepoznání a komunikace (exkurze, besedy, projektová výuka...)
- učit žáky vyhledávat z různých pramenů potřebné informace týkající se zdraví člověka
- podporovat pozitivní vztah k učení, schopnost posoudit vlastní pokrok, ale i schopnost odstraňování překážek bránících učení

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky ke schopnosti uvědomit si problémy, se kterými se setkávají na úrovni školy i mimo ní, týkajících se zdraví, soužití, komunikace, seberealizace...
- učit vyhledávat informace směřující k řešení takových problémů, nacházet jejich shodné a podobné, či odlišné znaky

- vést k uvědomění si různých variant řešení problémů a na základě získaných vědomostí schopností a návyků volit vhodné způsoby řešení
- učit ověřovat správnost řešení problémů na vhodných modelových situacích a rozvíjet schopnost aplikace osvědčených postupů při řešení obdobných problémových situacích
- podporovat kritické myšlení a uvážlivá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- rozvíjet formování a vyjadřování myšlenek a názorů žáků v logickém sledu
- rozvíjet kultivovaný ústní a písemný projev
- učit naslouchat jiným lidem, vhodně reagovat
- rozvíjet schopnost diskuse, obhájení svého názoru a vhodné argumentace
- upevňovat zásady slušného chování a učit společenskému chování

Kompetence sociální a personální

- učit účinně spolupracovat ve skupině a společně s pedagogy se podílet na vytváření pravidel práce v týmu
- vytvářet schopnost žáků chápat a přijímat různé životní a pracovní role (dítě, rodič, žák, učitel podřízený, nadřízený ...)
- podporovat vytváření pozitivní představy žáka o sobě samém, jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- učit respektu k životu jako takovému, respektovat přesvědčení jiných lidí (pokud není v rozporu se zákonem) a vážit si vnitřních hodnot člověka
- rozvíjet schopnost empatie, schopnost odmítat útlak a hrubé zacházení
- učit poskytnout dle svých schopností a možností účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- učit chránit životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- vytvářet schopnosti a dovednosti v oblasti hygieny výživy, hygieny osobní a hygieny práce
- podporovat přístup k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Do vzdělávacího obsahu předmětu jsou začleněna tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.18: Výtvarná ke zdraví

4.19 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků a je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo školu.

Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i u druhých. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti. Pohybové aktivity lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu, který vychází z aktuální pohybové úrovně jednotlivých žáků.

V souladu s vývojovými předpoklady a individuálními zvláštnostmi žáků směřuje vyučovací úsilí učitele a učební činnost žáků v tělesné výchově:

- k osvojení nové pohybové dovednosti, kultivování pohybového projevu i správného držení těla, postupnému usilování o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti
- k orientaci v základních otázkách vlivu pohybové aktivity na zdraví a praceschopnost člověka, tyto poznatky dokázat využít při začleňování pohybu do denního režimu
- k zvládnutí základní organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné sportovní či jiné pohybové činnosti
- k uvědomění si významu sociálních vztahů a rolí ve sportu a jiných pohybových aktivitách, schopnost využít je pro hodnotné pohybové vyžití i přátelské meziosobní vztahy.

Učivo tělesné výchovy je věnováno v každém ročníku po dvou hodinách. Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem se zdravotním postižením. Učivo je členěno do samostatných na sebe navazujících etap.

- 1. a 2. ročník – vstup do školy, adaptace na pracovní režim a zátěž, utváření elementárních pohybových dovedností, základní zdravotně pohybové, hygienické a organizační návyky, převážně herní pojetí s důrazem na prožitek a zdravotní účinek pohybových činností
- 3. až 5. ročník – předpoklady pro bouřlivý rozvoj nových pohybových dovedností, pro uplatnění obratnostních a rychlostních předpokladů, zvýšené nebezpečí svalových oslabení, nárůst zájmu o pohybové aktivity.

Plavání

Plavecký výcvik zařazen do výuky v počtu 40 lekcí takto:

1. ročník – 5 lekcí
2. ročník – 5 lekcí
3. ročník – 20 lekcí
4. ročník – 10 lekcí

Předmět tělesná výchova na druhém stupni navazuje na tělesnou výchovu mladšího školního věku u žáků od 1. – 5. ročníku. U žáků od 6. – 9. ročníku je navíc členěna podle pohlaví a vyučuje se zvlášť ve skupinách pro chlapce a dívky. Zde je přihlédnuto k zájmům jednotlivých skupin. Vyučovací předmět je realizován v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně pro každý ročník.

Lyžařský kurz

Škola organizuje lyžařský kurz pro žáky II. stupně na základě zájmu žáků formou týdenního pobytu na horách. Účast v kurzu je dobrovolná.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- nabízet žákům širokou škálu forem a metod pro seberealizaci každého žáka, učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky

- seznamování žáků s obecně užívanými termíny a symboly a jejich průběžné používání
- učitel umožňuje žákům spoluvytvářet kritéria hodnocení, vede žáky k objektivnímu sebehodnocení a umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů, sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- učitel vnímá a aktivně zjišťuje vzdělávací potřeby jednotlivých žáků, zajímá se o jejich názory a náměty
- učitel pracuje s chybou žáka, umožňuje hledat různá řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učitel se zajímá o názory a náměty žáků
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují a vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci
- učitel umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory
- učitel vede žáky k správnému užití techniky, vybavení
- metodou kooperativního učení vede učitel žáky ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

- učitel důsledně vyžaduje dodržování pravidel, umožní žákům vzájemně si sdělovat své pocity a názory
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- učitel projevuje vůči každému žákovi očekávání úspěchu, sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok, vybízí žáky k sebehodnocení

Kompetence občanské

- učitel nabízí žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností
- respektuje druhé
- učitel seznamuje žáky se základními společenskými pravidly, vede žáky ke společnému utváření pravidel a důsledně vyžaduje dodržování pravidel
- učitel nabízí žákům řešení při neobvyklých situacích, zdůrazňuje správné chování v situacích ohrožujících život a zdraví, vede žáky k zodpovědnosti, schopnosti se rozhodovat, seznamuje žáky se zásadami první pomoci
- učitel vede žáky k vlastenectví a úctě k dědictví naší země, k estetickému cítění
- učitel umožní žákům účast ve školních a mimoškolních projektech, kulturních a sportovních aktivitách

Kompetence pracovní

- učitel dbá na důsledné dodržování pravidel nezbytných pro bezpečnost při práci, vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, techniky a vybavení
- učitel učí, jak chránit své fyzické i duševní zdraví, vede žáky k ochraně životního prostředí
- možnost výběru různých zájmových útvarů
- učitel umožňuje diferencované úlohy podle individuálních schopností
- podporuje a rozvíjí individuální zájmy dítěte

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.19: Tělesná výchova

4.20 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika předmětu

Vzdělávací oblast „Člověk a svět práce“ je na 1. stupni realizován prostřednictvím jednoho vyučovacího předmětu Praktické činnosti, který je vyučován jednou hodinou týdně ve všech ročnících 1. stupně. Výuka komplexním způsobem přispívá k všestrannému rozvoji žáků. Rozvíjí jejich motorické schopnosti, manuální dovednosti a pracovní návyky. Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem se SPU.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

Žáci pracují s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Seznamují se se základními informacemi o materiálech, pracovních pomůckách a nářadí. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost jednotlivě i v týmu. Jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti, učí se základům technologické kázně, organizace práce a prostředí. Výsledky své práce se snaží uplatnit v každodenním životě. Při realizaci praktických činností v jednotlivých ročnících je třeba uvažovat o míře integrace praktických činností s obsahem dalších vyučovacích předmětů 1. stupně, např. s prvoukou, přírodovědou, výtvarnou výchovou, matematikou, českým jazykem a literaturou.

Do vzdělávacího obsahu Praktických činností jsou začleněna tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice, hodnoty, postoje a praktická etika)
- Enviromentální výchova (ekosystémy, vztah člověka k prostředí)
- Multikulturní výchova (lidské vztahy)

Žáci mají možnost věnovat se svým oblíbeným pracovním činnostem v zájmových kroužcích v době mimo vyučování, případně mohou navštěvovat pracovní kroužek v rámci školní družiny.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učit žáky, aby při práci uvažovali, aby věděli, co chtějí dělat a připravili si všechno, co budou potřebovat
- vést žáky k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vykládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku, seznamovat žáky s názvy pracovních předmětů a způsobem jejich použití

Kompetence k řešení problémů

- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zajímat se o názory a náměty žáků, sledovat úspěšnost jednotlivých žáků a ocenit jejich pokrok
- umožnit hledat různé řešení problémů a umožnit jejich obhajobu

Kompetence komunikativní

- vést žáky k vyjadřování myšlenek, postupů a názorů v logickém sledu, nabízet žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci s ostatními

- vést žáka k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním odborného názvosloví výstižně, souvisle a kultivovaně

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce
- chápat práci a pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci
- umožnit žákům podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a přispívat k upevňování mezilidských vztahů
- umožnit žákům prezentovat výsledky jejich práce

Kompetence občanská

- vést k společnému utváření pravidel, zejména pravidel bezpečnosti práce a důsledně vyžadovat jejich dodržování
- umožnit žákům seznámit se s lidovými a kulturními tradicemi naší země
- vést žáky k aktivnímu vztahu k ochraně životního prostředí a utvářet počáteční vědomí o individuálních možnostech každého člověka při řešení ekologických problémů

Kompetence pracovní

- vytvářet při praktických činnostech s různými materiály a nástroji základní pracovní dovednosti a návyky
- rozvíjet jemnou motoriku žáků a jejich manuální zručnost
- vyžadovat dokončení práce v dohodnutých termínech
- vést žáky k dovednosti rozlišovat materiály, uvažovat o různých možnostech opracování materiálů a všimnout si jejich vlastností
- umět rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat k čemu slouží, naučit se s nimi bezpečně zacházet a volit pro určitou činnost pracovní nástroj podle jeho vhodnosti
- propojit a využít výsledky pracovních činností v ostatních předmětech, využívat je v běžném životě
- prostřednictvím praktické činnosti žáků napomáhat rozvoji jejich rozumového uvažování, rozšíření jejich obzoru

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.20: Člověk a svět práce

4.21 PRAKTICKÉ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast „Člověk a svět práce“ je na II. stupni realizována prostřednictvím dvou vyučovacích předmětů:

- Praktické činnosti
- Svět práce

Praktické činnosti - charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět praktické činnosti je zařazen v učebním plánu jako samostatný předmět v 6.- 9. ročníku a navazuje na předmět praktické činnosti na I. stupni školy. Časová dotace pro výuku je 1 vyučovací hodina týdně v 6. a 7. ročníku a 0,5 hodiny týdně v 8. a 9. ročníku, kdy je předmět kombinován v učebním plánu s předmětem „Svět práce“.

Výuka se realizuje ve vyučovacích hodinách v 1 - 2 hodinových celcích v odborných pracovnách a v terénu (dílna, cvičný byt, školní pozemek). Třída je dělena na skupiny tak, aby byla zajištěna bezpečnost a hygiena při práci.

Vzdělávací obsah je s přihlédnutím k podmínkám a možnostem školy rozdělen do tří okruhů – pěstitelství, práce s technickými materiály a příprava pokrmů (alternativa – vedení domácnosti).

Vzdělávací obsah je určen všem žákům 6. – 9. ročníku, chlapcům i dívkám bez rozdílu. Má výrazně činnostní charakter, využívá propojení poznatků z předmětů s převahou teoretických znalostí a klade důraz na jejich aplikace. Žáci mohou pracovat individuálně, ve dvojicích nebo ve skupinách, činnosti se střídají.

Žáci jsou vedeni k získání základních praktických dovedností ve vybraných oborech lidské činnosti a vytváření profesní orientace. Učí se pracovat s různými materiály, vybírat a používat vhodné nástroje, nářadí a pracovní pomůcky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu.

Ve všech tématických okruzích jsou žáci systematicky vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Ve vzdělávacím obsahu praktických činností prolínají průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, mezilidské vztahy, kooperace), environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí).

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu „Praktické činnosti“ směřujeme v souladu s cíli vzdělávání k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí zejména těmito přístupy:

Kompetence k učení

- žáky vedeme k praktickému využívání poznatků získaných v jiných vzdělávacích oblastech a k pochopení jejich aplikací
- používáme přiměřené a motivující metody práce a učení
- podporujeme a oceňujeme samostatnost a tvořivý přístup
- rozvíjíme touhu po poznání a přirozenou zvědavost dítěte
- stanovujeme splnitelné cíle a vyžadujeme systematickosti a vytrvalost v práci

Kompetence k řešení problémů

- postupujeme od společného řešení problému k individuálnímu
- umožňujeme variantní způsoby řešení problému, vytváříme k tomu vhodné podmínky,
- vedeme k odpovědnosti za navrhované způsoby řešení
- učíme žáky vyhodnocovat různá řešení problému, vidět klady a zápory různých variant

Kompetence komunikativní

- vytváříme vhodné prostředí pro komunikaci, omezujeme autoritativní přístupy, vnímáme a tolerujeme individuality
- rozvíjíme schopnost srozumitelně formulovat myšlenky a vhodně obhajovat osobní názory
- podporujeme přiměřené sebevědomí každého jedince,
- užíváme a učíme v přiměřené míře užívat při komunikaci odbornou terminologii příslušného oboru

Kompetence sociální a personální

- vhodně využíváme kooperativní způsob učení, vytváříme situace, kdy jedinec vystupuje v různých rolích ve skupině
- zadáváme společné i individuální úkoly s názorným objasněním výhod a nevýhod
- vyžadujeme respektování přijatých pravidel, nepotlačujeme kritický přístup k těmto pravidlům

Kompetence občanské

- vlastním vystupováním vytváříme vzory chování
- využíváme pro výuku konkrétní dění a situace v našem okolí a ve společnosti, podporujeme zájem o veřejné dění, ukazujeme důsledky nezájmu, vytváříme pocit spoluzodpovědnosti za ochranu životního prostředí

Kompetence pracovní

- spoluvytváříme pozitivní vztah žáků k práci při osvojování základních praktických dovedností a návyků z vybraných pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci
- umožňujeme žákům poznávat v praxi základy různých pracovních činností, včas rozpoznat své předpoklady pro tyto činnosti a pro budoucí povolání
- umožňujeme žákům realizovat své manuální dovednosti a schopnosti při konkrétních pracovních činnostech a přirozeně je rozvíjet
- na základě širších znalostí pomáháme žákům při rozhodování o jejich vlastní profesní orientaci

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.21: Praktické činnosti

4.22 SVĚT PRÁCE – VOLBA POVOLÁNÍ

Charakteristika předmětu

Svět práce je vyučován v osmém ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a svět práce a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výchova k volbě povolání učí žáky orientovat se v důležitých profesních informacích a na základě dostupných informací se správně rozhodovat o volbě budoucího profesního zaměření a o výběru vhodného povolání. Rozšiřuje poznatky žáků o světě práce, přibližuje jim existující pracovní příležitosti i reálné možnosti uplatnění absolventů škol na trhu práce, koriguje jejich představy a očekávání ve vztahu k vybranému povolání a ukazuje jim vhodné cesty vedoucí k dosažení stanovených profesních cílů. Seznamuje je s významem osobnostních předpokladů pro výkon vybraných povolání a učí je přebírat odpovědnost za vlastní rozhodování o své budoucí vzdělávací a profesní dráze.

Výuka je dotována 0,5 hodinou týdně a probíhá vždy v celém ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využijí všech metod a forem práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí:

Kompetence k učení

- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci pochopí důležitost orientace v profesní nabídce a v informačních zdrojích pro volbu povolání

Kompetence k řešení problémů

- žáci umí vyhledat vhodné informace

- žáci jsou schopni hodnotit své osobní šance na trhu práce v souladu s reálnými požadavky povolání a v konfrontaci s vlastními osobnostními předpoklady

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci se snaží přiměřeně se adaptovat na nové životní situace, vhodně reagovat na potřeby, požadavky a očekávání druhých lidí

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci jsou schopni v jednotlivých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se učí realističtěji nahlížet na vlastní osobnost i na možnosti svého budoucího profesního uplatnění

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci
- žáci pochopí souvislost mezi požadavky na výkon vybraného povolání svými reálnými osobními předpoklady a konkrétními možnostmi výběru vhodného povolání

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

OSV

- poznávání lidí
- mezilidské vztahy
- osobnostní rozvoj

VDO

- občanská společnost a škola
- občan, společnost, stát

VMEGS

- jsme Evropané
- objevujeme Evropu a svět

MuV

- lidské vztahy
- kulturní diferenciac

MeV

- práce v realizačním týmu
- fungování a vliv médií ve společnosti

EV

- lidské aktivity a životní prostředí
- vztah člověka k prostředí

Formy realizace

- Vyučovací hodina
- Besedy
- Exkurze
- Příležitostné akce

- Projekty

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.22: Svět práce – volba povolání

4.23 SVĚT PRÁCE – ZÁKLADY EKONOMIE

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Základy ekonomie mají žáky seznámit se základními ekonomickými pojmy a se základy fungování tržní ekonomiky. Dále je předmět zaměřen na rozvoj dovedností žáků, např. práce s jednoduchými grafy, vyhledávání informací z ekonomiky, umět je porovnat a vyvodit z nich závěr. Žáci by se měli orientovat v systému národního hospodářství, pochopit tržní vztahy, podnikání, funkci a význam peněz a peněžních ústavů. Také by se měli seznámit se sociální politikou státu. **Učivo:**

- Dělna práce, výroba, služby, obchod
- Podnikání, cena zboží, výrobní náklady, investice, zisk, druhy organizací
- Tržní vztahy, nabídka, poptávka, principy tržního hospodářství
- Peníze, funkce peněz, placení, peněžní ústavy
- Struktura národního hospodářství, odvětví národního hospodářství
- Hospodářská politika státu, národní důchod, daně, státní rozpočet, využití státního rozpočtu
- Sociální politika státu, sociální síť, sociální péče
- Postavení českého hospodářství ve světové ekonomice

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- žák vyhledává a třídí informace, které mu umožní pochopit fungování ekonomiky
- chápe základní ekonomické pojmy
- informace umí posuzovat a vyvozovat z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- získané vědomosti využívá při pochopení ekonomických souvislostí
- umí vyhledávat ekonomické informace /internet, statistické údaje, přehledy, grafy/
- problémy řeší sám či ve skupině
- učí se kriticky myslet

Kompetence komunikativní

- žáci se snaží vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- při řešení problémů využívají informační technologie
- naslouchají názorům druhých, přemýšlí o nich a vhodně na ně reagují, zapojují se do diskuse
- rozumí jednoduchým ekonomickým grafům

Kompetence sociální a personální

- zapojuje se do práce ve skupině, chápe potřebu spolupráce při řešení úkolu
- neodmítá pomoc druhým

Kompetence občanské

- respektuje názory druhých
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské názory

Kompetence pracovní

- vést žáky k využití znalostí a vědomostí v zájmu rozvoje a přípravy na budoucnost
- chápe podstatu, cíle a rizika podnikání

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.23: Svět práce – základy ekonomie

4.24 VOLITELNÝ PŘEDMĚT – SEMINÁŘ Z INFORMATIKY

Charakteristika předmětu

Předmět je vyučován jako volitelný v 6. – 9. ročníku v této týdenní časové dotaci 1-2 hodiny. Žáci si ho mohou zvolit v každém ročníku nebo jen někdy, jak jim to bude vyhovovat při volbě volitelných předmětů a vlastní orientaci.

Seminář z informatiky navazuje na učivo informatiky, rozšiřuje a doplňuje získané znalosti a dovednosti.

Cílem předmětu je získání praktických dovedností v ovládnutí výpočetní techniky a získání přehledu o těchto možnostech, získání lepší orientace ve světě informací. Žáci se zdokonalí v ovládnutí počítačů a nejrůznějších periferních zařízení. Naučí se správně využívat textové editory, tabulkové kalkulátory, své znalosti a zkušenosti budou předávat ostatním ve formě prezentací a webových stránek. Získají přehled a zkušenosti s dalšími možnostmi využití internetu.

Předmět bude vyučován v učebně výpočetní techniky a s možností využívání interaktivní tabule.

Výchovně vzdělávací strategie jsou obdobné jako v předmětu informatika vyučovaném v 5. až 9. ročníku.

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.24: VP – Seminář z informatiky

4.25 VOLITELNÝ PŘEDMĚT – TECHNIKA ADMINISTRATIVY

Charakteristika předmětu

Předmět je vyučován jako volitelný v 7. ročníku v dotaci 1 hodina, v 8. ročníku v dotaci 1 - 2 hodiny. Žáci si ho mohou předmět zvolit v 7. ročníku a pokračovat v 8. ročníku, což není podmínkou.

Předmět svým pojetím a obsahem umožňuje žákům získat základní vědomosti, dovednosti a celkovou orientaci v provádění jednoduchých administrativních prací ve využívání kancelářské techniky tak, jak to vyžaduje běžný život a praxe dnešní společnosti.

Předmět bude vyučován v učebně výpočetní techniky pomocí výukového software ATF (All Ten Fingers) a dalších běžně dostupných aplikací využívaných při administrativní práci.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učíme žáky ovládat klávesnici všemi deseti prsty
- naučíme žáky používat některé technické prostředky v administrativě
- vytváříme u žáků dovednost posoudit vlastní pokrok a naplánovat si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit

Kompetence k řešení problémů

- naučíme žáky rozhodnout o nejlepším způsobu zpracování zadaného úkolu
- naučíme žáky ověřovat správnost řešení, osvědčené postupy aplikovat při řešení dalších podobných problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správnému formulování a vyjádření svých myšlenek, souvislému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- co nejvíce využíváme informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- naučíme každého žáka podílet se společně s pedagogem na vytváření pravidel práce
- naučíme žáky vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, podporujeme žákovu sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence pracovní

- dbáme na přesnost práce, rychlost pořizování dat, gramatickou správnost v písemném projevu, úpravu textů a písemnosti
- naučíme žáky získané znalosti a zkušenosti využívat pro svůj další rozvoj

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.25: VP – Technika administrativy

4.26 VOLITELNÝ PŘEDMĚT – SEMINÁŘ Z DĚJEPISU

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Seminář z dějepisu je určen pro žáky 7. – 9. ročníku a v učebním plánu je vymezena 1 hod. týdně v 7. ročníku, 2 hodiny týdně v 8. - 9. ročníku.

Seminář z dějepisu je zaměřen na kompletní rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru Člověk a společnost.

- Klademe důraz na poznávání historie (dějepisné vycházky, projekty, práce s historickými prameny) i současnosti
- Zaměřujeme se na budování a rozvíjení pozitivního vztahu k odkazům historie

Seminář z dějepisu souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Člověk a společnost a zejména s průřezovými tématy:

výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a multikulturní výchova.

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.26: VP – Seminář z dějepisu

4.27 VOLITELNÝ PŘEDMĚT – PŘÍRODOVĚDNÁ PRAKTIKA

Charakteristika předmětu

Tento předmět je vyučován jako volitelný v 6. až 9. ročníku, žáci si ho vybírají na základě svých zájmů a budoucího zaměření. V 6. ročníku 2 hodiny týdně, v 7.- 8. ročníku 1 hodina a 9. ročníku je časová dotace 2 hodiny týdně. Stěžejní pro předmět je činnostní učení. Žáci si budou rozšiřovat poznatky z oblasti biologie, chemie a fyziky.

Výuka se opírá o nové učebnice „Člověk a příroda“ nakladatelství Fraus, konkrétně o oblasti zdraví, vzduch, energie, půda, voda, informace a komunikace. Vyučování probíhá

v odborných učebnách přírodopisu a chemie. Žáci jsou zařazováni do skupin max. 15 dětí z tříd stejného ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- to, že žáci mohou experimentovat, povede k zájmu o další učení
- žáci se učí vyhledávat informace v literatuře a na Internetu

Kompetence k řešení problémů

- žáci se učí trpělivosti při dlouhodobějších pozorováních
- žáci se učí pracovat samostatně
- žáci se učí logickému myšlení
- žáci se učí používat osvědčené postupy
- žáci se učí přijímat rozhodnutí
- žáci se učí vyhodnocovat výsledky prací a pozorování

Kompetence komunikativní

Žáci se učí:

- jednat s dospělými i spolužáky
- správným vztahům ve skupině
- formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- naslouchat ostatním a brát v úvahu jejich názory
- soužití s ostatními ve skupině

Kompetence sociální a personální

- žáci pracují ve skupině
- žáci respektují pravidla práce
- žáci se učí ohleduplnosti
- žáci se učí navzájem si pomáhat
- žáci si posilují sebevědomí a sebeúctu

Kompetence občanské

Žáci se učí:

- zodpovědnosti
- neohrožovat zdraví své ani druhých
- národnostní hrdosti při seznamování se s úspěchy naší vědy
- myslet a jednat ekologicky

Kompetence pracovní

- žáci se naučí pracovat bezpečně
- žáci se učí zvládnout správné postupy

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.27: VP – Přírodovědná praktika

4.28 VOLITELNÝ PŘEDMĚT – SEMINÁŘ Z VÝTVARNÉ VÝCHOVY

Charakteristika předmětu

Předmět je vyučován jako volitelný v 7. – 9. ročníku. Hodinová dotace: 7. ročník 1 hodina, 8. a 9. ročník 1-2 hodiny. Žáci si ho mohou zvolit v libovolném ročníku.

Výchovně vzdělávací strategie jsou obdobné jako v povinném předmětu výtvarná výchova, na který seminář navazuje. Seminář je zaměřen na prohloubení dovedností a znalostí z oblasti výtvarné kultury, umění a tvorby, rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb,

utváření hierarchie hodnot, uvědomování si sebe samého. Respektuje individuální dovednosti a potřeby zapsaných žáků.

Dle možnosti se uplatňuje práce v přírodě v okolí školy, na počítačích, na výstavách a podobně.

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.28: VP – Seminář z výtvarné výchovy

4.29 VOLITELNÝ PŘEDMĚT - SPORTOVNÍ HRY

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Předmět sportovní hry je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**, navazuje na předmět tělesná výchova.
- Je zařazen v učebním plánu jako volitelný předmět v 6. – 9. ročníku, v 6. - 8. ročníku 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1-2 hodiny.
- Vyučující vybírá podle zaměření žáků i vlastního z učiva sportovních her minimálně dvě sportovní hry.
- Obsahová náplň je především zaměřena na sportovní hry a činnosti vedoucí k rozvoji tělesné zdatnosti a pohybových dovedností, které se při sportovních hrách uplatňují.
- Žáci jsou vedeni ke zdravému způsobu života, jehož součástí jsou pravidelné pohybové aktivity.
- Pro žáky se rozšiřují možnosti vlastního zdokonalování ve vybraných druzích sportovních her.
- Zařazením předmětu sledujeme vliv na regeneraci sil a kompenzaci jednostranné zátěže vznikající pobytem ve škole
- V rámci výuky sportovních her je vyžíváno příznivých podmínek pro vytváření kladných osobnostních a morálněvolních vlastností žáků.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- **VDO** - angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědného chování, uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- **OSV** – obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích, uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- **MKV** – schopnost zapojovat se do diskuze, lidské vztahy
- **EV** – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí
- **MV** – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu

- různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole

Učitel

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vnímají nejruznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žáci

- komunikují na odpovídající úrovni
- osvojí si kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Učitel

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- požaduje dodržování dohodnutých postupů a pravidel

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,..)

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- ovládají základní postupy první pomoci

Kompetence pracovní

Žáci

- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalostí a dovedností v běžné praxi

Učitel

- vede žáky k dodržování obecných pravidel slušnosti a bezpečnosti

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.29: VP – Sportovní hry

4.30 VOLITELNÝ PŘEDMĚT – SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA

Charakteristika předmětu

Předmět je vyučován jako volitelný v 7. - 9. ročníku v této dotaci: 7. a 8. ročník 1 hodina a 9. ročník 1-2 hodiny týdně. Žáci si ho mohou zvolit v každém ročníku nebo jen někdy, jak jim to bude vyhovovat. Rozhodující bude vlastní zájem a budoucí studijní orientace na vyšších stupních škol.

Předmět je zaměřen na prohloubení dovedností v oboru český jazyk s důrazem na solidní znalost českého pravopisu, větné stavby a stylistických útvarů v běžné praxi. Výuka bude zaměřena dle individuálních potřeb zapsaných žáků a probíhá převážně ve třídách a v počítačové učebně.

Výchovně vzdělávací strategie jsou obdobné jako v předmětu český jazyk vyučovaném v 7. až 9. ročníku.

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.30: VP – Seminář z českého jazyka

4.31 VOLITELNÝ PŘEDMĚT – SEMINÁŘ Z MATEMATIKY

Charakteristika předmětu

Předmět je vyučován jako volitelný v 7. - 9. ročníku v této dotaci: 7. a 8. ročník 1 hodina a 9. ročník 1-2 hodiny týdně. Žáci si ho mohou zvolit v každém ročníku nebo jen někdy, jak jim to bude vyhovovat při volbě volitelných předmětů a vlastní orientaci.

Předmět je zaměřen na prohloubení dovedností v oboru matematika s důrazem na aplikační úlohy popisující běžné situace života a třídění informací. Výuka je zaměřena dle individuálních potřeb zapsaných žáků a probíhá převážně ve třídách a v počítačové učebně.

Výchovně vzdělávací strategie jsou obdobné jako v předmětu matematika vyučovaném v 7. až 9. ročníku.

Podrobné učební osnovy viz příloha 4.31: VP – Seminář z matematiky

5. HODNOCENÍ ŽÁKŮ

5.1 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ A KLASIFIKACI ŽÁKŮ

Pravidla pro hodnocení jsou zpracována na základě Zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a Vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

Obecné zásady:

Žák ví, co se má naučit a proč.

Žák ví, co bude dělat pro to, aby se něco naučil.

Žák ví, jak bude prokazovat, že se něco naučil.

Žák ví, podle kterých kritérií bude hodnocen.

Žák může hodnotit vlastní pokrok.

- za základ hodnocení považujeme pojem zpětná vazba, tj. informaci o správnosti postupu, průběhu a výsledku vzdělávání
- dáváme přednost pozitivnímu vyjadřování při hodnocení, chceme, aby hodnocení bylo pro žáka motivací k další práci
- zapojujeme žáka jako partnera při hodnocení, vedeme žáky k sebehodnocení a sebekontrolé
- každému hodnocení musí předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a s tím spojené stanovení kritérií a pravidel hodnocení
- při celkové klasifikaci přihlížíme k věkovým zvláštnostem žáků a k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici
- hodnotíme dostatečně často a také vyváženě, ve struktuře odpovídající výuce
- používáme různé formy hodnotících činností, aby byl zahrnut celý rozsah cílů
- oznamujeme žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňujeme a poukážeme na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů
- kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhneme rovnoměrně na celý školní rok, aby se nehromadily pouze v určitých obdobích
- písemnou práci z učiva za delší období mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu, ostatní vyučující jsou informováni zápisem termínu do třídní knihy
- na konci klasifikačního období hodnotíme kvalitu žákovy práce a učební výsledky jako celek, přihlížíme k systematičnosti v práci žáka za celé klasifikační období
- případném zaostávání žáků v učení nebo nedostatecích v chování informujeme zákonné zástupce žáka a jednáme o nich na pedagogické radě
- výchovný poradce seznamuje učitele s doporučením psychologického vyšetření, které má vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a získávání podkladů ke klasifikaci
- při dlouhodobějším pobytu žáka v léčebných ústavech respektujeme klasifikaci, kterou sdělí tamní škola a žáka znovu nepřezkušujeme

Podklady pro hodnocení a klasifikaci učitel získává:

- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- zkouškami písemnými, ústními, praktickými, pohybovými, didaktickými testy
- analýzou činnosti žáka (samostatné aktivity, modelové a problémové úkoly)

- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny nebo zdravotnického zařízení
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci

5.2 KRITERIA PRO HODNOCENÍ A KLASIFIKACI ŽÁKŮ

5.2.1 Hodnocení na prvním stupni

Pro hodnocení žáků všech ročníků prvního stupně budeme používat kombinaci klasifikačního stupně se slovním hodnocením. Slovně budou hodnoceny předměty výchovného zaměření. Toto slovní hodnocení je souhrnnou písemnou zpětnou vazbou o tom, co žák zvládl a o cílech vzdělávání za další období.

Na prvním stupni používáme také metodu PORTFOLIA. Je to průběžné shromažďování ukázek toho, co žák zvládl, ale také podklady pro dokumentaci úrovně sociálních dovedností žáka. Žáci jsou považováni za spolutvůrce portfolia a spolu s učitelem rozhodují, které materiály do něj budou zařazeny. Portfolia jsou nepostradatelnou součástí rozhovorů s rodiči o vzdělávání svých dětí.

5.2.2 Hodnocení na druhém stupni

Pro hodnocení všech ročníků žáků druhého stupně upřednostňujeme klasifikační stupně. U žáka prvního až devátého ročníku s prokazatelnou specifickou poruchou učení nebo chování rozhodne ředitel školy o použití širšího slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. (viz bod Hodnocení žáků se specifickými vývojovými poruchami učení a chování)

5.2.3 Výstupní hodnocení

Hlavním obsahem výstupního hodnocení je vyjádření o dosažené výstupní úrovni vzdělání ve struktuře vymezené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Dále výstupní hodnocení žáka obsahuje vyjádření o možnostech žáka a jeho nadání, předpokladech pro další vzdělávání nebo pro uplatnění žáka, chování žáka v průběhu povinné školní docházky a dalších významných skutečnostech ve vzdělávání žáka.

Výstupní hodnocení vydá škola žákovi na konci prvního pololetí školního roku, v němž splní povinnou školní docházku. Výstupní hodnocení vydá škola žákovi na konci prvního pololetí také v pátém a sedmém ročníku, jestliže se hlásí ke vzdělávání ve střední škole. V případě podání přihlášky k přijetí do oboru vzdělání, v němž je jako součást přijímacího řízení stanovena rámcovým vzdělávacím programem talentová zkouška, je žákovi vydáno výstupní hodnocení do 30. října.

5.2.4 Celkové hodnocení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- **prospěl(a) s vyznamenáním**

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle Vyhlášky č.48 § 14 odst. 1

písm. e)

- **prospěl(a)**

Žák prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

- **neprospěl(a)**

Žák neprospěl, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník a na konci 2. pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou výchovného zaměření, konají opravné zkoušky. (viz Opravná zkouška)

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci 2.pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, z nichž byl uvolněn.

Do vyššího ročníku postoupí i žák 1. stupně, který již v rámci 1. stupně opakoval ročník, a žák 2. stupně, který již v rámci 2. stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci 2. pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který již jednou ročník opakoval. Tomuto žákovi může ředitel na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci 2. pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

5.2.5 Hodnocení práce v zájmových útvarech

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- pracoval(a) úspěšně
- pracoval(a).

5.3 KLASIFIKACE V PŘEDMĚTECH S PŘEVAHOU NAUKOVÉHO ZAMĚŘENÍ

Při hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího plánu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Na vysvědčení se žák hodnotí stupni prospěchu:

- 1** – výborný
- 2** – chvalitebný
- 3** – dobrý

4 – dostatečný

5 – nedostatečný

Stupeň 1 (výborný)

Žák zcela splňuje školní výstupy daného předmětu, samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák splňuje školní výstupy daného předmětu, s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. V podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák částečně splňuje školní výstupy daného předmětu, v uplatňování osvojených poznatků a dovedností se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je v celku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuze. Je schopen studovat podle návodu učitele. V týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák s obtížemi splňuje školní výstupy daného předmětu, v uplatňování osvojených poznatků a dovedností se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák minimálně splňuje školní výstupy daného předmětu, v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí

nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

5.4 KLASIFIKACE VE VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH S PŘEVAHOU VÝCHOVNÉHO A PRAKTICKÉHO ZAMĚŘENÍ

(Tv, Vv, Hv, Svět práce, Výchova ke zdraví)

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

5.5 DODATEČNÁ ZKOUŠKA

Dodatečnou zkoušku koná žák

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za 1. pololetí nehodnotí
- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
- který podle posouzení vyučujícího nemá v daném předmětu dostatečný počet známek ve srovnání s ostatními žáky třídy z důvodu vysoké absence. O dodatečné zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.

5.6 OPRAVNÁ ZKOUŠKA

- Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- Termíny opravných zkoušek určí ředitel školy tak, aby byly vykonány nejpozději do 31. srpna. Pokud se žák v tomto termínu z vážných důvodů nemůže k opravné zkoušce dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník.
- Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku. O termínu konání opravné zkoušky informuje třídní učitel písemně zákonného zástupce.
- Žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném termínu k opravné zkoušce bez odůvodněné omluvy nedostaví, je klasifikován z daného předmětu stupněm prospěchu nedostatečný.

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do tří pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka. Toto přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

5.7 KOMISIONÁLNÍ PŘEZKOUŠENÍ

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- **předseda**, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy
- **zkoušející učitel**, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu

- **přisedící**, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

5.8 HODNOCENÍ ŽÁKŮ, KTERÍ NEJSOU STÁTNÍMI OBČANY ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

5.9 HODNOCENÍ CHOVÁNÍ

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel školy po projednání v pedagogické radě.

Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel školního řádu během klasifikačního období, změny v chování a postojích, míra zodpovědnosti za své chování. Žák se učí ovládat a řídit své chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty (kompetence sociální a personální). Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.

Chování žáka je klasifikováno těmito stupni:

- 1** – velmi dobré
- 2** – uspokojivé
- 3** – neuspokojivé

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Dobře se začleňuje do kolektivu třídy, přispívá k jeho upevnování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování i pro výchovu mimo vyučování. Nedopouští se závažných přestupků.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a ustanoveními vnitřního řádu školy. Dopouští se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků.

Nepřispívá aktivně k upevňování kolektivu, narušuje pracovní podmínky. Je však přístupný výchovnému působení, snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo vnitřního řádu školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu, dopouští se poklesků v mravném chování, nerespektuje autoritu učitele, není přístupný výchovnému působení.

Výchovná opatření

Výchovná opatření jsou pochvaly a jiná opatření k posílení kázně.

Ředitel školy nebo třídní učitel může žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti provinění žákovi udělit :

- napomenutí třídního učitele
- důtku třídního učitele
- důtku ředitele školy

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí tuto skutečnost žákovi i zákonnému zástupci žáka. Třídní učitel zaznamená udělení výchovného opatření do katalogového listu žáka.

5.10 POSTIHOVÁNÍ CHOVÁNÍ ŽÁKA MIMO ŠKOLU

Rodiče je třeba vést k tomu, aby plně odpovídali za své děti v oblasti výchovné. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole. Přestupky, kterých se žák dopouští mimo školu, se nehodnotí, ale zaujímá se k nim stanovisko a pomáhá je řešit ve spolupráci s příslušnými institucemi.

5.11 AUTOEVALUACE ŽÁKŮ

Cíle, které má autoevaluace naplnit:

- zpětná vazba pro žáky
- zpětná vazba pro učitele
- zpětná vazba pro rodiče
- naplňování očekávaných výstupů
- naplňování klíčových kompetencí

Žáci jsou vedeni k autoevaluaci již od první třídy. Učitelé záměrně vytvářejí situace, které vedou k sebereflexi žáka. V prvních dvou ročnících zaznamenává prvky autoevaluace učitel, od třetího ročníku zpracovávají žáci na přiměřené úrovni autoevaluační záznamy samostatně. Učitel navozuje podmínky pro autoevaluaci žáků diskuzí v komunitních kruzích, řízenou diskuzí při realizaci projektů nebo tematických celků, osobními rozhovory se žáky.

Žáci mají právo hodnotit, co se děje ve škole, prostřednictvím žakovského parlamentu.

Žáci se hodnotí navzájem, což u nich rozvíjí velice důležité komunikační a sociální dovednosti, pedagog usměrňuje toto hodnocení tak, aby bylo konstruktivní a nesměřovalo k osobním konfliktům a vulgarismům.

Hodnocení probíhá během společné práce, opírá se o předem stanovené a známé požadavky, které stanovuje učitel, u starších dětí ve spolupráci se žáky.

5.12 HODNOCENÍ ŽÁKŮ SE SPECIFICKÝMI VÝVOJOVÝMI PORUCHAMI UČENÍ A CHOVÁNÍ

Postup při hodnocení a klasifikaci

Zákonní zástupci žáků s vývojovou poruchou diagnostikovanou odborným pracovištěm mohou požádat o slovní hodnocení (§ 51, odst.4 školský zákon). Smlouvu s rodiči o slovním hodnocení připravuje příslušný třídní učitel ve spolupráci s ostatními učiteli, v jejichž předmětech má být žák slovně hodnocen. Smlouva nabývá platnosti po podpisu zákonnými zástupci žáka i školy.

Smyslem slovního hodnocení je objektivně posoudit a vyzdvihnout pozitivní stránky výkonu žáka, objasnit podstatu neúspěchu a zároveň být návodem pro překonání nedostatků. Slovní hodnocení se uplatňuje v předmětech, kde se porucha projevuje nejvýrazněji. Na tomto způsobu hodnocení netrváme u žáka, který dosahuje i přes specifické vývojové poruchy učení a chování dobrých nebo chvalitebných výsledků. Pozitivní působení hodnocení na žáka je také výrazně ovlivněno úrovní spolupráce učitele s rodiči.

Vzhledem k tomu, že specifické poruchy učení i chování jsou pedagogicky ovlivnitelné jen částečně, je třeba přihlížet k těmto poruchám po celou dobu školní docházky.

Při hodnocení žáků se specifickou poruchou učení

- učitel klade důraz na ten druh projevu žáka (písemný, ústní), ve kterém má žák předpoklady podat lepší výkon
- kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozím přípravě
- při klasifikaci nevychází učitel z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládá
- při práci zadané v určitém časovém limitu (diktát, pětiminutovka) nehodnotíme, co žák nestačil napsat
- místo kontrolních prací a diktátů může učitel volit individuální formu zjišťování úrovně vědomostí a dovedností žáků

Slovní hodnocení

Hodnocení intelektové a výkonnostní stránky žáka:

Paměť

- převládá logická paměť
- převládá mechanická paměť
- zapamatuje si snadno a lehce
- zapamatuje si dlouhodobě
- zapamatuje si s obtížemi
- zapamatuje si krátkodobě

Myšlení

- pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
- uvažuje samostatně
- menší samostatnost v myšlení
- myšlení nesamostatné

- i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Pozornost

- široký rozsah pozornosti
- schopen intenzivního zaměření pozornosti
- schopen rozdělit pozornost na více jevů
- schopen dlouhodobě udržet pozornost
- schopen snadno přenášet pozornost
- schopen soustředit pozornost
- pozornost často rozptýlená

Slovní projev

- bohatá slovní zásoba, výstižné formulace
- plynulý, formálně dobrý projev
- mechanická reprodukce
- méně pohotový
- chudší slovní zásoba, formulační nepřesnosti
- těžkopádný, nepohotový

Písemný projev

Grafická složka

- požadavky bezpečně ovládá
- požadavky v podstatě ovládá
- ovládá s obtížemi
- neovládá

Gramatická složka

- vědomosti aplikuje se značnou jistotou
- vědomosti aplikuje
- má mezery ve vědomostech
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- zadané úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

Formální složka

- výstižně a srozumitelně vyjadřuje myšlenky
- je schopen vyjádřit většinu svých myšlenek
- omezená schopnost vyjadřovat své myšlenky

Osobní tempo

- rychlý a přesný
- rychlý a nepřesný
- pomalejší a přesný
- pomalý a nepřesný
- udrží delší dobu rovnoměrné tempo

Zručnost

- zručný při práci s drobnými předměty
- zručný při práci s velkými předměty
- méně zručný
- nešikovný

6. AUTOEVALUACE ŠKOLY

Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy – napomáhá zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a § 12 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Zároveň také poskytuje vedení školy zpětnou vazbu o tom, jak se daří naplňovat vzdělávací záměry a cíle školy a pomáhá získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy. Je také současně hodnocením kvality školy a školního vzdělávacího programu.

Úspěšnost žáků při dosahování dílčích kompetencí hodnotí učitel na konci každého klasifikačního období, úloha metodických orgánů je hodnotit úspěšnost žáků při dosahování očekávaných výstupů jednotlivých předmětů. Za úroveň vzdělávacího procesu a za celkové výsledky vzdělávacího procesu zodpovídá ředitel školy.

Kritéria a cíle autoevaluace jsou stanovována v rámcovém plánu práce pro každý školní rok.

Oblasti autoevaluace:

- Průběh vzdělávání
- Výsledky vzdělávání
- Řízení školy
- Kvalita personální práce
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků
- Materiální, technické, ekonomické a hygienické podmínky pro vzdělávání
- Vztahy s rodičovskou veřejností
- Školní klima

Nástroje autoevaluace:

- Hodnocení vzdělávacího procesu na pedagogických radách a klasifikačních poradách
- Rozbor dokumentace školy
- Srovnávací prověrky, testy
- Testy Kalibro, Scio
- Olympiády a vědomostní soutěže, sportovní soutěže
- Rozhovory s učiteli a rodiči
- Hospitační činnost
- Práce metodických orgánů
- Dotazník pro žáky, učitele a rodiče

Časové rozvržení evaluačních oblastí:

- Hodnocení vzdělávacího procesu – 4x ročně
- Rozbor dokumentace školy – 2x ročně
- Srovnávací testy – 1x ročně
- Olympiády a vědomostní soutěže, sportovní soutěže – v průběhu školního roku průběžně
- Rozhovory s učiteli a rodiči – třídní schůzky 4x ročně a konzultace s rodiči 1x měsíčně
- Hospitační činnost - průběžně
- Práce metodických orgánů - průběžně
- Dotazník pro žáky, učitele a rodiče – nejméně 1x za tři roky

SEZNAM PŘÍLOH:

PŘÍLOHA 1: ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘÍPRAVNÝ ROČNÍK

PŘÍLOHA 2: VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S LEHKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

Žáci s lehkým mentálním postižením jsou integrováni do běžných tříd základní školy a vzdělávání podle svých individuálních možností a na základě vyšetření a doporučení PPP a se souhlasem zákonných zástupců.

Individuální vzdělávací plány vychází ze ŠVP ZŠ a ŠVP praktické školy.

PŘÍLOHA 3: ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM MATEŘSKÉ ŠKOLY

PŘÍLOHA 4: UČEBNÍ OSNOVY JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTŮ